

ЯКАЯ КРАМА
ПАТРЭБНА
ВЁСЦЫ?

7

НОВЫ СЕЗОН
У ВЯЛІКІМ
ТЭАТРЫ

13

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

10

ВЕРАСНЯ 2024 г.

АЎТОРАК

№ 176 (30310)

КОРАТКА

- «Беларуснафта» мае намер здабыць не менш як два мільёны тон чорнага золата ў 2025 годзе.
- На прампляцоўку АТ «Алкон» у Мурманскай вобласці паступіла чарговая партыя кар'ерных самазвалаў серыі БЕЛАЗ-7513 — сем машын грузападмальнасцю 130 т.
- Аб'ём рэалізацыі трэтароў BELARUS у Казахстане за паўгода ў 2024-м вырас на 40 працэнтаў у параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года.
- Каля 35 тыс. хрызантэм, 10 тыс. дрэў і 100 тыс. кустоў высаджаны ў Мінску восенню.

«НАРОДНАЯ ДЫПЛАМАТЫЯ, НА ЧАЛЕ ЯКОЙ ПАВІННЫ ІСЦІ ДЭПУТАТЫ, ВЕЛЬМІ ВАЖНАЯ. І ЯНА ДАЕ СВОЙ ЭФЕКТ»

Аляксандр Лукашэнка прыняў з дакладам Ігара Сергяенку

Шэраг пытанняў, якія Прэзідэнт задаў Старшыні Палаты прадстаўнікоў, датычыліся работы дэпутацкага корпуса восьмага склікання. У першую чаргу, кіраўнік дзяржавы пацікавіўся, як функцыянуюць органы і сістэмы Палаты прадстаўнікоў, як ажыццяўляецца заканадаўчая і міжнародная дзейнасць. У полі зроку Аляксандра Лукашэнкі — і пытанні арганізацыі працы, жыллёвага забеспячэння дэпутатаў.

Прэзідэнт пацікавіўся ў Ігара Сергяенкі, як ён уладкаваўся на новым працоўным месцы. Апошнім часам Старшыня Палаты прадстаўнікоў змяніў некалькі адказных пасадак: на працягу многіх гадоў працаваў у сістэме Камітэта дзяржбяспекі, пасля ўзначальваў Адміністрацыю Прэзідэнта. «Усё-такі такая перамена работы, — патлумачыў сваю ўвагу да гэтага пытання кіраўнік дзяржавы. — З абсалютна закрытай, ціхай работы перайсці на работу самую цяжкую — у Адміністрацыю Прэзідэнта, а потым — яшчэ і Палата прадстаўнікоў. Гэта такія крутыя павароты ў жыцці, што любому чалавеку мала не пакажацца. Таму як працуецца?»

Прагучала ад Прэзідэнта пытанне — як у цэлым працуе Палата прадстаўнікоў? «Ці ўсе функцыянуюць органы і сістэмы нашай Палаты прадстаўнікоў, нашага парламента, — удакладніў ён. — Натуральна, галоўны прадукт — заканадаўчая дзейнасць. Як тут ідуць справы? Ці патрэбна нейкая дапамога і падтрымка? Вельмі шмат выбрана дэпутатаў першы раз, і, натуральна, парламенцкага вопыту работы няма. Ці ёсць тут пэўныя праблемы?»

Пацікавіўся Аляксандр Лукашэнка і тым, як арганізавана работа дэпутацкага корпуса, ці

Фота: БелТА

ўсе забяспечаны жыллём. «У нас жа дом пабудаваны, дзе дэпутаты падчас работы жывуць, — паведаміў ён. — Ці ўсім хапіла месца для пражывання? Можна быць, з гаспадарчага пункту гледжання пэўныя ёсць праблемы?»

Прэзідэнт пацікавіўся, як Ігар Сергяенка ўвогуле свежым вокам бачыць у будучыні работу дэпутатаў — як у цэнтры, так і на месцах. «Вельмі важна цяпер закруціць-раскруціць работу на міжнародным узроўні, — паставіў задачу беларускі лідар. — Усё-такі народная дыпламатыя, на чале якой павінны ісці дэпутаты, цяпер вельмі важная. І яна дае свой эфект. Вы бачыце гэта і па рабоце нашых сенатараў.

Іх, вядома, значна менш. Я думаю, што ў гэтым кірунку трэба дзейнічаць і Палаце прадстаўнікоў. Тут, як вы лічыце, як нам трэба пабудаваць работу?»

Па словах Ігара Сергяенкі, Палата прадстаўнікоў у абноўленым складзе працуе ўжо фактычна пяць месяцаў. «Усе арганізацыйныя пытанні, як вы і ставілі задачы, вырашаны, — паведаміў ён. — Я маю на ўвазе тэма пытанні, якія звязаны з забеспячэннем работы кожнага дэпутата — пачынаючы з яго працоўнага месца, заканчваючы пытаннямі, звязанымі з пражываннем. Усе дэпутаты ў годных умовах сёння жывуць і працуюць».

СТАР. 2

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксандр ВАЛЬФОВІЧ,
дзяржаўны сакратар
Савета бяспекі:

«Калі прааналізаваць усе канфлікты, якія ўспыхваюць у свеце, то, як правіла, гэтыя канфлікты пачынаюць разгарацца знутры, таму рызыкі і выклікі, якія маюць месца быць унутры краіны, адкідваць ні ў якім разе нельга. Вопыт 2020 года нас шмат чаму навучыў. І тое, што спрабаваў зрабіць калектывны Запад, выкарыстоўваючы метадычкі Шарпа, — развязаць чарговую калярную рэвалюцыю на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, а потым увесці пад выгляд гэтай калярвай рэвалюцыі «вызваленчыя» нейкія сілы для абароны народа Беларусі. І Запад ад гэтага не адмовіўся. Мы ведаем, хто іх можа развязаць, яны, скажам так, на алоўку ў спецслужбах. І не дай бог яны падымуць галовы — мы іх прыдушым адразу ж. Мы зробім усё магчымае, каб наш народ жыў у міры і бяспецы».

Напярэдадні

ЧЫМ ПАРАДУЕ «НАШ ДОМ»?

Міжнародная спецыялізаваная выстаўка жыллёва-камунальнай гаспадаркі пройдзе ў Мінску

Упершыню выстаўка «Наш дом» адбылася ў беларускай сталіцы ў 2022 годзе, і пілотны праект аказаўся паспяховым, адзначыла начальнік упраўлення выставак і кірмашоў РУП «Нацыянальны выставачны цэнтр БелЭкспа» Вольга КРАСОЎСКАЯ. Удзел у ёй тады ўзялі 111 экспанентаў, выстаўку наведала больш за 5 тысяч чалавек.

СТАР. 3

Клімат

ТРАПІЧНЫЯ НОЧЫ, УРАГАНЫ З ЛІЎНЯМІ І ТЭМПЕРАТУРА ПАД 40

Чым запомнілася мінулае лета?

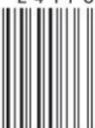
Сярэдняя па краіне тэмпература паветра за летні сезон 2024 года склала плюс 19,9 градуса, што на 1,9 градуса вышэй за кліматычную норму. Гэты летні сезон, пасля лета 2021-га, заняў другое месца ў ранжыраваным шэрагу назіранняў ад самага цёплага да самага халоднага сезона, пачынаючы з 1881 года. Пра гэта заявіла інжынер-метэаролаг аддзела вывучэння змяненняў клімату службы метэаралагічнага і кліматычнага маніторынгу, фонду даных Белгідрамета Таццяна ГІЛЬ.

СТАР. 8

ISSN 1990 — 763X

2 4 1 7 6 >

9 771990 763008

«НАРОДНАЯ ДЫПЛАМАТЫЯ, НА ЧАЛЕ ЯКОЙ ПАВІННЫ ІСЦІ ДЭПУТАТЫ, ВЕЛЬМІ ВАЖНАЯ. І ЯНА ДАЕ СВОЙ ЭФЕКТ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Старшыня Палаты прадстаўнікоў адзначыў, што ў восьмым скліканні працуе 20 дэпутатаў з папярэдняга, сёмага, склікання. «90 чалавек фактычна новыя — з розным вопытам работы, з розным узроўнем і юрыдычнай падрыхтоўкі, і ў цэлым

з рознымі падыходамі, але ўсе яны — людзі-патрыёты, якія працуюць на краіну, — падкрэсліў спікер. — Сёння ў складзе дэпутацкага корпуса працуюць 73 мужчыны і 37 жанчын. 75 чалавек маюць вопыт кіруючай работы — працавалі кіраўнікамі, намеснікамі рознага ўзроўню, у тым ліку

кіравалі працоўнымі калектывамі. Дзесяць дэпутатаў маюць вучоныя ступені і вучоныя званні. 70 дэпутатаў прадстаўляюць палітычныя партыі.

Такі аналітычны зрэд паказвае, што выбраны аўтарытэтычныя людзі, якія прадстаўляюць свае рэгіёны».

Вераніка КАНЮТА.

У тэму

Як адзначыў у размове з журналістамі Старшыня Палаты прадстаўнікоў **Ігар СЕРГЯЕНКА**, у адпаведнасці з Канстытуцыяй, у трэці аўторак верасня (сёлета гэта сімвалічна прыпадае на 17 верасня, калі беларусы святкуюць Дзень народнага адзінства) пачне работу другая сесія Палаты прадстаўнікоў восьмага склікання. «Я далажыў кіраўніку дзяржавы аб тым, якія законапраекты будуць выносіцца на разгляд першага дня і ў цэлым сесіі, — паведаміў спікер. — Законапраекты датычацца крымінальна-прававой сферы, сферы адукацыі, пытанняў сацыяльнай абароны, эканомікі, абароны. Паэтапна мы гэтыя змяненні будзем прымаць, з улікам меркаванняў экспертаў, насельніцтва, выбаршчыкаў, навуковых і дзелавых колаў».

Ішла размова ў кабінете Прэзідэнта і на тэму работы дэпутатаў у выбарчых акругах. «Згодна з практыкай, якая ўсталявалася, тыдзень на месяц дэпутаты працуюць у выбарчых акрузе, — заўважыў Ігар Сержанка. — Гэта і прыёмы грамадзян, удзел у агітацыйна-прапагандысцкіх мерапрыемствах, у пасяджэннях раённых і абласных выканаўчых камітэтаў. Працуючы ў акругах, дэпутаты вывучаюць грамадскую думку па тых ці іншых пытаннях, рыхтуюць свой зрэд грамадскай думкі. Гэтаму кіраўнік дзяржавы ўдзяліў асаблівую ўвагу, падкрэсліўшы, што голас дэпутата — гэта інфармацыя, якая атрымліваецца непасрэдна з месцаў, самая цікавая і жывая, яна дазваляе рабіць пэўныя высновы. Атрыманую інфармацыю трэба аналізаваць і ўлічваць у далейшай рабоце, грамадска-палітычным і сацыяльна-эканамічным жыццям краіны. Людзі прыходзяць з рознымі пытаннямі, з рознымі тэмамі, гэтыя пытанні нашы дэпутаты абагульняюць, аналізуюць, дакладваюць». На аснове гэтай інфармацыі інфармацыйна-аналітычнае ўпраўленне Палаты прадстаўнікоў рыхтуе аналітычныя дакументы з мэтай інфармавання кіраўніка дзяржавы, іншых службовых асоб для выкарыстання ў канкрэтнай практычнай рабоце.

Кажучы аб міжнароднай дзейнасці Палаты прадстаўнікоў, спікер паведаміў, што створаны 11 камісій для ўзаемадзеяння з міжнароднымі парламенцкімі дэлегацыямі, 40 груп сяброўства. «Шляхам удзелу ў гэтых мерапрыемствах мы даносім пазіцыю нашай краіны, міралюбівы курс нашай дзяржавы, гаворым пра той адмоўны эфект, які нясуць санкцыі ў адносінах да любой дзяржавы, — канкрэтызаваў Ігар Сержанка. — З дапамогай гэтых пляцовак мы ў выніку набываем калі не сяброў, то ва ўсялякім выпадку сваіх прыхільнікаў. Працягваецца работа дэпутатаў у фармаце Парламенцкага сходу Беларусі і Расіі, Міжпарламенцкай асамблеі СНД, Парламенцкай асамблеі АДКБ. Развіваем кантакты з парламентамі краін Паўднёва-Усходняй Азіі, Афрыкі. Толькі ў гэтым годзе актывізаваны кантакты з парламентамі Пакістана, Ірана, Егіпта, Індыі, іншых краін. Міжнародная дзейнасць парламента накіравана на падтрымку парламенцкімі спосабамі ўсіх ініцыятыў і эканамічных дамоўленасцяў, якія рэалізуюцца паміж дзяржавамі».

На сустрэчы з Прэзідэнтам Старшыня Палаты прадстаўнікоў падарыў кіраўніку дзяржавы першы экзэмпляр кнігі «Беларусь адзіная», прысвечанай Дню народнага адзінства. У кнізе сабраны фотадакументы, гістарычныя матэрыялы, якія характарызуюць час, калі існавалі Заходняя і Усходняя Беларусь, калі адбывалася іх уз'яднанне. На канкрэтных прыкладах, матэрыялах паказана, як жылі людзі ў Заходняй Беларусі і як развівалася Усходняя Беларусь, як жылі нашы продкі пад польскай акупацыяй, як ажыццяўляўся працэс уз'яднання. Аўтарамі зборніка з'яўляюцца вядомы краязнаўца, гісторык, калекцыянер, член Саюза пісьменнікаў Беларусі Уладзімір Ліхадзедаў і Святлана Харужык. Навуковы рэдактар — доктар гістарычных навук, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Вячаслаў Даніловіч. Кніга выдана на дзвюх мовах — беларускай і рускай. Прэзентацыя выдання адбудзецца 17 верасня — у Дзень народнага адзінства.

«Паміж В'етнамам і Беларуссю ўстанавіліся вельмі цёплыя, сяброўскія адносіны»

Прэзідэнт правёў рабочую сустрэчу з міністрам грамадскай бяспекі В'етнама

Падчас візиту дэлегацыі Міністэрства грамадскай бяспекі В'етнама на чале з кіраўніком ведамства генерал-палкоўнікам Лыонг Там Куангам у Беларусь адбыўся шэраг мерапрыемстваў, звязаных з пашырэннем двухбаковага ўзаемадзеяння ў сілавым блоку. Госці нашай краіны наведалі спецыяльнае падраздзяленне па барацьбе з тэрарызмам «Алмаз», адбылася сустрэча з кіраўніцтвам Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі. У праграме візиту таксама значыліся перагаворы па лініі Дзяржаўнага сакратарыята Савета бяспекі і Камітэта дзяржаўнай бяспекі. Галоўным мерапрыемствам візиту в'етнамскай дэлегацыі ў нашу краіну стала сустрэча міністра грамадскай бяспекі В'етнама з Прэзідэнтам Беларусі.

Найперш Аляксандр Лукашэнка павіншаваў госця Палаца Незалежнасці з вялікім святам для в'етнамскага народа — Днём незалежнасці, які нядаўна адзначаўся ў гэтай краіне. «Гэта свята в'етнамцы заслужылі потам і крывёю, яны за яго змагаліся», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт звярнуў увагу на тое, што В'етнам — гэта краіна не толькі ў Азіі, але і ў свеце, якая адбылася і хутка развіваецца.

«Паміж В'етнамам і Беларуссю ўстанавіліся вельмі цёплыя, сяброўскія адносіны, — канстатаваў беларускі лідар. — Наша сяброўства з вамі заснавана на гераічных старонках барацьбы в'етнамскага народа за сваю незалежнасць ужо пасля Другой сусветнай вайны».

Па яго словах, нашы суайчыннікі шмат працавалі ў В'етнаме. «Дапамагалі В'етнаму і ў вайне, і пасля вайны аднаўляць народную гаспадарку, — нагадаў Прэзідэнт. — Мы дагэтуль прытрымліваемся такой жа пазіцыі».

Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што нядаўна (у маі гэтага года) у В'етнаме адбылося важнае палітычнае мерапрыемства — выбары прэзідэнта краіны. У жніў-

ні То Лам быў выбраны яшчэ і на пост генеральнага сакратара Камуністычнай партыі В'етнама. Беларускі лідар папрасіў перадаць свайму калегу самыя цёплыя віншаванні і запрашэнне наведаць Беларусь у любы зручны для яго час.

Кажучы аб развіцці міжнародных адносін, Аляксандр Лукашэнка канстатаваў, што ў Беларусі і В'етнама падобныя погляды. «Мы — за шматпалярны свет, — падкрэсліў беларускі лідар. — І хочам мы гэтага або не, шматпалярны свет адбудзецца. У гэтай сувязі ў свеце, які моцна мяняецца, вельмі складаным свеце, неадназначным свеце, пытанні бяспекі выходзяць на першае месца. І я вельмі спадзяюся, што ваш візіт у Беларусь будзе садзейнічаць умацаванню нашых адносін і ў сферы бяспекі».

Па словах Прэзідэнта, госць Палаца Незалежнасці добра ведае нашу дзяржаўную палітыку. «Мы, як і раней, прыхільныя вельмі добрым кірункам супрацоўніцтва Беларусі з В'етнамам, — дадаў кіраўнік дзяржавы. — Усё залежыць ад в'етнамскага боку. Мы будзем настолькі актыўныя ў нашых адносінах, наколькі гэта можа сабе дазволіць в'етнамскае кіраўніцтва».

У сваю чаргу міністр грамадскай бяспекі В'етнама пацвердзіў, што цяперашні візіт дэлегацыі В'етнама ў Рэспубліку Беларусь будзе садзейнічаць паглыбленню сяброўскіх адносін не толькі паміж дзвюма краінамі, але і сілавымі органамі Беларусі і В'етнама. Па яго словах, гэты візіт вельмі значны. Лыонг Там Куанг перакананы, што ён стане добрым стымулам для ўмацавання адносін паміж сілавымі ведамствамі дзвюх краін.

Вераніка КАНЮТА. Фота БелТА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

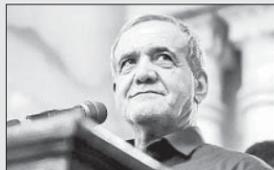
МЗС КНР заявіла аб узрастанні ўплыву і прывабнасці ШАС

Шанхайская арганізацыя супрацоўніцтва прыцягвае ўвагу міжнароднай супольнасці і ўвесь час нарошчвае свой уплыў у свеце. Аб гэтым заявіў намеснік міністра замежных спраў КНР Сунь Вэйдун, паведаміла ТАСС. Ён нагадаў, што пасля прыёму сёлета Беларусі сукупная тэрыторыя дзяржаў — членаў ШАС перавысіла 36 мільёнаў кв. кіламетраў, гэта больш за 65 працэнтаў тэрыторыі еўразійскага кантынента. Пасля саміту ў Астане ў ліпені да Кітая перайшло ратацыйнае старшынства ў ШАС у 2024—2025 гадах, КНР налета правядзе саміт арганізацыі. Як вядома, ШАС аб'ядноўвае 10 дзяржаў-членаў (Беларусь, Індыя, Іран, Казахстан, Кітай, Кіргізія, Пакістан, Расія, Таджыкістан і Узбекістан). Таксама з ШАС узаемадзейнічаюць дзве дзяржавы са статусам наглядальніка (Афганістан, Манголія) і 14 партнёраў па дыялогу (Азербайджан, Армения, Бахрэйн, Егіпет, Камбоджа, Катар, Кувейт, Мальдывы, М'янма, Непал, ААЭ, Саудаўская Аравія, Турцыя і Шры-Ланка).

Прэзідэнт Ірана заявіў аб планах перанесці сталіцу з Тэгерана

Масуд Пезешкіян заявіў аб планах перанесці сталіцу рэспублікі з Тэгерана да паўднёвых межаў краіны, да берагоў Персідскага заліва. Пра гэта паведаміла РІА «Новости» са спасылкай на інфармацыйнае агенцтва Fars. «Тэгеран сутыкаецца з праблемамі, для якіх у нас няма рашэння, акрамя як перамясціць сам сталічны цэнтр», — прыводзіць словы Пезешкіяна агенцтва. На яго думку, пакідаць Тэгеран сталіцай становіцца немагчымым з-за шэрагу меркаванняў, у першую чаргу эканамічных. «Немагчыма развіваць краіну, працягваючы цяперашнюю тэндэнцыю. Калі мы хочам і далей прывозіць у Тэгеран з поўдня і мора рэсурсы, ператвараць іх пасля ў прадукцыю і зноў адпраўляць на поўдзень, на экспарт, — гэта будзе зніжаць нашу канкурэнтаздольнасць», — адзначыў прэзідэнт Ірана. Пры гэтым Пезешкіян падкрэсліў, што пасля выбару новага сталічнага цэнтра туды будуць перанесены ўсе дзяржаўныя ведамствы.

У Францыі ў пратэстах супраць палітыкі Макрона ўзялі ўдзел сотні тысяч чалавек

Акцыя пратэсту левых сіл, якія выступаюць супраць палітыкі прэзідэнта Францыі Эмануэля Макрона і патрабуюць яго адстаўкі, сабрала ў Парыжы, паводле звестак паліцыі, 26 тысяч удзельнікаў. Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на тэлеканал BFMTV. У той жа час кіраўнік парламенцкай фракцыі партыі «Няскораная Францыя» Мацільда Пана заявіла ў сацсетцы, што ў маніфестацыі ўдзельнічалі 160 тысяч чалавек. Паводле яе слоў, у цэлым па краіне, дзе было запланавана да 150 розных акцый, выйшлі пратэставаць каля 300 тысяч чалавек. Акрамя Парыжа буйныя шэсці прайшлі ў Нанце, Ніцы, Марсэлі, Рэнэ і іншых буйных гарадах Францыі. Іх удзельнікі абвінавачваюць прэзідэнта краіны ў «сілавым перавароце» і парушэнні прынцыпаў дэмакратыі. На гэтым фоне заснавалі левы партыі «Няскораная Францыя» Жан-Люк Меланшон заявіў аб наступленні Францыі «права наймацнейшага» і заклікаў прыхільнікаў да «доўгатэрміновай барацьбы» супраць палітыкі прэзідэнта Францыі Эмануэля Макрона.

ЧЫМ ПАРАДУЕ «НАШ ДОМ»?

ДРАЙВЕР РАЗВІЦЦА ТЭРЫТОРЫЙ

— Міжнародная спецыялізаваная выстава «Наш дом» аб'ядноўвае ўсе сферы жыллёва-камунальнай і гарадской гаспадаркі і з'яўляецца цэнтральнай падзеяй галіны, — падкрэсліла прадстаўнік «БелЭкспа». — Праект не толькі прыцягвае ўвагу вядучых вытворцаў, прадпрыемстваў, якія працуюць у галіне добраўпарадкавання, прафесіяналаў сферы ЖКГ, але і служыць месцам для выбудоўвання цеснага дыялогу са спажыўцом гэтых паслуг.

Сёлета свае распрацоўкі, паслугі і тавары прадставяць таксама звыш сотні прадпрыемстваў жыллёва-камунальнай сферы з нашай краіны і суседняй Расійскай Федэрацыі. Агульная экспазіцыйная выставачная плошча ўнутры павільёна і пад адкрытым небам складзе 4 тысячы кв. м. Асаблівую ўвагу арганізатары ўдзялілі вулічнай экспазіцыі. Будзе прадстаўлена камунальная тэхніка, прызначаная для добраўпарадкавання гарадоў, навясное абсталяванне для яе, малыя архітэктурныя формы, тавары для добраўпарадкавання і азелянення прыдамавых тэрыторый і дачных участкаў. Кампаніі-ўдзельнікі прадэманструюць свае распрацоўкі, падзяляцца вопытам укаранення іх у працэсы капітальнага рамонту, добраўпарадкавання, аказання жыллёва-камунальных паслуг, абыходжання з цвёрдымі камунальнымі адходамі і другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі.

Міжнародная спецыялізаваная выстаўка «Наш дом» арганізавана Міністэрствам жыллёва-камунальнай гаспадаркі сумесна з Нацыянальным выставачным цэнтрам «БелЭкспа». Яна вызначыць кірункі рэалізацыі найважнейшых задач, якія стаяць перад галіной, падкрэсліў намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Андрэй Рамашка. На гэта і накіравана шырокая дзелавая праграма, якую, акрамя экспазіцыйнай часткі, прадугледжвае маштабны спецыялізаваны форум.

на і адукаванасці насельніцтва ў рамках рэалізацыі праекта «Школа ЖКГ», абнаўленне сістэм падрыхтоўкі кадраў пад запыты рэальнага сектара эканомікі.

Шырокі шэраг дзелавых мерапрыемстваў пройдзе ў фармаце круглых сталоў. Так, у дзень адкрыцця выстаўкі адбудзецца круглы стол, прысвечаны шляхам эфектыўнага ўзаемадзеяння органаў ЖКГ і насельніцтва. А 19 верасня эксперты ў галіне жыллёва-камунальнай гаспадаркі правядуць круглы стол «Павышэнне эфектыўнасці работы галіны праз падрыхтоўку кадраў»

ЦАНА, ЯКАСЦЬ І ДАСТУПНАСЦЬ

Міжнародная спецыялізаваная выстаўка «Наш дом» арганізавана Міністэрствам жыллёва-камунальнай гаспадаркі сумесна з Нацыянальным выставачным цэнтрам «БелЭкспа». Яна вызначыць кірункі рэалізацыі найважнейшых задач, якія стаяць перад галіной, падкрэсліў намеснік міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі Андрэй РАМАШКА. На гэта і накіравана шырокая дзелавая праграма, якую, акрамя экспазіцыйнай часткі, прадугледжвае маштабны спецыялізаваны форум.

— Рыхтуемца абмеркаваць шэраг актуальных для галіны пытанняў. Гэта і лічбавізацыя жыллёва-камунальнай гаспадаркі з акцэнтам на лічбавізацыю сістэмы водазабеспячэння і водаадвядзення. Гэта, вядома, і пытанні рэалізацыі грамадзянскіх ініцыятыв у частцы добраўпарадкавання гарадскога асяроддзя і прыдамавых тэрыторый, — звярнуў увагу намеснік міністра. — Дарэчы, для ўдзелу ў круглым stole па дадзеным пытанні чакаем шырокую дэлегацыю з многіх рэгіёнаў Расіі. Не застануцца ўбаку і пытанні кадравы забеспячэння галіны. Прадугледжана таксама секцыя па цвёрдых камунальных адходах, у рамках якой плануем знайсці канкрэтныя падыходы па рацыянальнай перапрацоўцы цвёрдых адходаў, іх уключэнні ў вытворчасць другасных матэрыяльных рэсурсаў. Дарэчы, адной з цікавых актыўнасцяў цяперашняй выстаўкі стане магчымасць абмяняць старыя рэчы — пластык, бытавыя і электратавары, якія страцілі спажывецкія якасці, — на памятнаыя сувеніры і прыемныя падарункі.

Жыллёва-камунальная гаспадарка сёння — гэта галіна, якая дынамічна развіваецца і аб'ядноўвае больш за 360 працоўных калектываў, у руках якіх сканцэнтравана амаль дзясятая частка асноўных фондаў краіны, раскасаў намеснік міністра ЖКГ. Гэта складаны шматгаліновы вытворча-тэхнічны комплекс. Штодзень спажыўцам краіны падаецца больш за 1 млн куб. м вады, прафесійна абслугоўваецца звыш 120 млн кв. м жыллёвага фонду, вывозіцца 60 тыс. куб. м адходаў. Сярод найбольш актуальных пытанняў, якія стаяць перад галіной ЖКГ, — добраўпарадкаванне тэрыторый, у тым ліку вулічна-дарожнай сеткі ў населеных пунктах, даступнасць якаснай пітной вады ў сельскай мясцовасці, эфектыўнасць і надзейнасць цеплазабеспячэння, якасць ачысткі сцёкавых вод і надзейнасць сістэм водаадвядзення.

І, галоўнае, сістэма жыллёва-камунальнай гаспадаркі ў рабоце з насельніцтвам павінна перайсці ад узаемаадносін, заснаваных на зваротах і скаргах, да адносін па прынцыпе «пастайшычкі — спажывец паслуг», у аснове якіх будуць ляжаць суадносныя цаны і якасці паслуг пры роўнай іх даступнасці, падкрэсліў Андрэй Рамашка.

— Для вырашэння ўсіх гэтых пытанняў неабходна штодзень нарошчваць аб'ёмы выкананых работ па рамонце вулічна-дарожнай сеткі, развіваць будаўніцтва сетак водазабеспячэння і водаадвядзення ў сельскіх населеных пунктах і аграгарадках, зніжаць бюджэтную нагрузку на субсідзіраванне цеплавой энергіі шляхам рэканструкцыі неэфектыўных кацельняў, забяспечыць будаўніцтва не менш за 70 ачышчальных збудаванняў сцёкавых вод, — адзначыў ён.

вае больш за 360 працоўных калектываў, у руках якіх сканцэнтравана амаль дзясятая частка асноўных фондаў краіны, раскасаў намеснік міністра ЖКГ. Гэта складаны шматгаліновы вытворча-тэхнічны комплекс. Штодзень спажыўцам краіны падаецца больш за 1 млн куб. м вады, прафесійна абслугоўваецца звыш 120 млн кв. м жыллёвага фонду, вывозіцца 60 тыс. куб. м адходаў. Сярод найбольш актуальных пытанняў, якія стаяць перад галіной ЖКГ, — добраўпарадкаванне тэрыторый, у тым ліку вулічна-дарожнай сеткі ў населеных пунктах, даступнасць якаснай пітной вады ў сельскай мясцовасці, эфектыўнасць і надзейнасць цеплазабеспячэння, якасць ачысткі сцёкавых вод і надзейнасць сістэм водаадвядзення.

І, галоўнае, сістэма жыллёва-камунальнай гаспадаркі ў рабоце з насельніцтвам павінна перайсці ад узаемаадносін, заснаваных на зваротах і скаргах, да адносін па прынцыпе «пастайшычкі — спажывец паслуг», у аснове якіх будуць ляжаць суадносныя цаны і якасці паслуг пры роўнай іх даступнасці, падкрэсліў Андрэй Рамашка.

ТЫЯ, ХТО СТВАРАЕ ЎТУЛЬНАСЦЬ

— Людзі — асноўны капітал любой арганізацыі, — пераканана дырэктар дзяржаўнага наву-

чальнага цэнтра падрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў «Жылкам» Кацярына ГАРБАЧОВА. У галіне жыллёва-камунальнай гаспадаркі працуе каля 130 тыс. чалавек, расказала яна:

— Гэта каманда прафесіяналаў, якія штодня сваёй працай пацвярджаюць, што наша рэспубліка — самая чыстая краіна, дзе жывуць добразычлівыя людзі. Пра гэта могуць меркаваць як грамадзяне Беларусі, так і госці краіны, якім таксама аказваюцца жыллёва-камунальныя паслугі, — сказала дырэктар навучальнага цэнтра.

Пытанні прытоку ў сферу жыллёва-камунальнай гаспадаркі высокапрафесійных кадраў будуць абмеркаваны ў другі дзень работы выстаўкі «Наш дом» у рамках круглага стала «Павышэнне эфектыўнасці работы галіны ЖКГ праз падрыхтоўку кадраў». Акрамя таго падчас трэнінгу адбудзецца тэсціраванне патэнцыяльных работнікаў сферы ЖКГ, прайсці яго змогуць усе ахвотныя. Трэнінг стане рэсурсным цэнтрам па падрыхтоўцы дзяржаўных служачых, якія ў далейшым стануць спецыялістамі ў Міністэрстве жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

— Акрамя тэсціравання будуць арганізаваны зносіны патэнцыяльных спецыялістаў ЖКГ з псіхалагам і будучымі работадаўцамі. Магчыма, адразу будуць прапанаваны вакансіі. Але магчыма і ўключэнне ў кадравы рэзерв на дзяржаўныя пасады ў міністэрства, — праанансавала цікавае мерапрыемства кіраўнік цэнтра «Жылкам».

Выстаўка «Наш дом» дасць старт і яшчэ аднаму праекту — унікальнай праграме па падрыхтоўцы кадраў: яна арганізавана пры падтрымцы Мінскай гарадской ЖКГ.

— Запрашаем усіх прайсці навучанне ў дзяржаўным цэнтры «Жылкам» за кошт сродкаў будучага работадаўца, каб стаць членам каманды ЖКГ, — канкрэтызавала кіраўнік цэнтра.

Пасля навучання спецыялістам гарантуецца першае рабочае месца (у сталічных арганізацыях на пасады майстроў эксплуатацыі жыллёвага фонду), а на час навучання выдзяляецца пражыванне. Акрамя таго, сама вучэбная праграма вельмі цікавая, расказала спецыяліст. Заклучыць дагавор на навучанне можна будзе на пляцоўцы Міжнароднай спецыялізаванай выстаўкі жыллёва-камунальнай гаспадаркі «Наш дом».

Аляксандра АНЦЭЛІВІЧ.

— Арганізатары падрыхтавалі спецыяльныя прызы пераможцам у трох намінацыях, — распавяла Вольга Красоўская. — Яны будуць вызначаны праз апытанне-галасаванне, па выніках якога тры прадпрыемствы атрымаюць спецыяльныя ўзнагароды.

Сярод наведвальнікаў, якія возьмуць удзел у галасаванні, будзе праведзены розыгрыш прызоў ад арганізатараў, дадала яна. Пераможцаў будуць вызначаць у прамым эфіры ў акаўнце «БелЭкспа» сеткі Instagram. Розыгрыш адбудзецца 20 верасня ў 16 гадзін.

Прафесіяналаў жыллёва-камунальнай сферы чакае насычаная дзелавая праграма. Яна ўключае навукова-практычныя канферэнцыі і семінары, прэзентацыі і рабочыя сустрэчы. У цэнтры ўвагі — інавацыі ў сферы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, добраўпарадкавання тэрыторый, павышэнне камуналь-

і яшчэ адно важнае дзелавое мерапрыемства — «Устойлівае кіраванне адходамі: актуальныя выклікі, паспяховаыя практыкі і інструменты». У цэлым, эксперты абмяркуюць розныя аспекты і перспектывы кірункі развіцця галіны, у тым ліку ўдасканаленне нарматыўна-прававой базы, лічбавую трансфармацыю і аўтаматызацыю працэсаў кіравання гарадской гаспадаркай. Адбудуцца майстар-класы па прымяненні найноўшых распрацовак у сферы ЖКГ і інжынернага абсталявання. Будзе арганізаваны прамы дыялог з прадстаўнікамі выканаўчай улады, Міністэрства ЖКГ, іншых ведамстваў. Спецыяліст нагада-ла: выстаўка «Наш дом» разгорне сваю экспазіцыю на Пераможцаў, 14 у павільёне «БелЭкспа». Першыя два дні выстава будзе працаваць з 10.00 да 18.00, а 20 верасня — з 10.00 да 16.00. Уваход вольны пасля рэгістрацыі на сайце мерапрыемства ці непасрэдна пры ўваходзе — там будуць устаноўлены тэрміналы.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«САПРАЎДНЫЯ СЯБРЫ БЛІЗКІЯ НАВАТ УДАЛЕЧЫНІ АДЗІН АД АДНАГО»

У чым сакрэт плённага беларуска-кітайскага супрацоўніцтва?

Беларусь і Кітай узмацняюць узаемадзеянне па ўсіх напрамках. Гэтую станоўчую тэндэнцыю адзначыў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь Се Сяаюн на сяброўскай сустрэчы ў Мінску з нагоды заканчэння сваёй дыпламатычнай місіі ў Беларусі.

— У імгненне вока праляцелі чатыры незабыўныя гады маёй работы ў Мінску. На працягу гэтага часу я глыбока адчуў добрыя адносіны да Кітая і актыўную падтрымку з боку ўрада Беларусі і ўсіх колаў беларускага грамадства. Разам мы сталі сведкамі таго, як адносіны паміж дзвюма краінамі здзейснілі гістарычны скачок, — падкрэсліў кітайскі дыпламат. — За апошнія чатыры гады палітычны ўзаемадавер паміж дзвюма краінамі бесперапынна ўмацоўваўся, дыпламатыя кіраўнікоў дзяржаў адыгрывае стратэгічную вядучую ролю. Старшыня КНР Сі Цзіньпін і Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падтрымліваюць цесныя кантакты. Яны правялі чатыры двухбаковыя сустрэчы запар, стоячы каля руля кіравання развіццём адносін паміж дзвюма краінамі. Дзякуючы агульнаму клопату кіраўнікоў дзвюх дзяржаў і сумесным намаганням абодвух бакоў, кітайска-беларускія адносіны павысілі сваю якасць і ўзровень, паміж краінамі ўстаноўлены адносіны ўсепагоднага і ўсебаковага стратэгічнага партнёрства.

Як вядома, нядаўна, праз 17 гадоў, прэм'ер Дзяржсавета Кітая зноў наведаў Беларусь, што надало новы імпульс далейшай рэалізацыі дамоўленасцяў, якія дасягнуты кіраўнікамі дзвюх дзяржаў, прасоўванню прагматычнага супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі.

— Разам мы сталі сведкамі таго, што міжнароднае супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі выйшла на новы ўзровень, — адзначыў Се Сяаюн. — Кітай заўсёды цвёрда падтрымлівае Беларусь у абароне дзяржаўнага суверэнітэту і нацыянальнай годнасці, выступае супраць умяшання знешніх сіл ва ўнутраныя справы, супраць неабгрунтаваных аднабаковых санкцый, а таксама падтрымлівае афіцыйнае ўступленне Беларусі ў Шанхайскую арганізацыю супрацоўніцтва.

Наша краіна таксама аказвае Кітаю цвёрдую падтрымку па пытаннях, якія датычацца яго карэнных інтарэсаў і важных заклапочанасцяў, уключаючы

пытанне, звязанае з Тайванем, Сіньцзянам і Сянганам, а таксама актыўна ўдзельнічае ў сумеснай рэалізацыі ініцыятывы «Адзін пояс, адзін шлях», Ініцыятывы па глабальным развіцці, Ініцыятывы па глабальнай бяспецы, Ініцыятывы глабальнай цывілізацыі, а таксама іншыя ідэі і канцэпцыі, якія вылучаны Кітаем.

— Краіны ўзмацняюць каардынацыю ў рамках міжнародных шматбаковых механізмаў, такіх як Арганізацыя Аб'яднаных Нацый і Шанхайская арганізацыя супрацоўніцтва, ажыццяўляюць сапраўдную шматбаковасць, сумесна абараняюць аанацэнтрычную міжнародную сістэму і міжнародны парадак, заснаваны на міжнародным праве, адстойваюць суверэнітэт, бяспеку, інтарэсы развіцця абодвух бакоў, а таксама міжнародную справядлівасць і раўнапраўе, — адзначыў кіраўнік дыпламатычнай місіі.

Беларусь і Кітай накіраваны на пабудову справядлівага і раўнапраўнага светапарадку. Аб гэтым заявіў першы намеснік міністра замежных спраў Беларусі **Сяргей ЛУКАШЭВІЧ**:

— Кожны пасол, завяршаючы сваю місію, азіраецца на некалькі гадоў назад і падводзіць вынікі работы. Наколькі палепшыліся адносіны, выраза тавараабарот, павялічылася колькасць праектаў паміж нашымі краінамі. Рэчаіснасць такая: не ўсе пасольствы могуць сказаць, што іх дзейнасць была стваральнай, што прыкладзеныя намаганні былі накіраваны на развіццё супрацоўніцтва з Беларуссю, што менавіта яны засяялі поле добрымі ідэямі, якія змогуць даць усходы на карысць двухбаковага партнёрства.

Паслу Се Сяаюну, які ўзначальваў дыпламатычную місію Кітая ў Беларусі з

2020 года, несумненна, ёсць чым ганарыцца. Яго першыя крокі ў Беларусі прыпалі на няпросты перыяд — разгар эпідэміі ковіду. Як насамрэч «жалезныя браты», Беларусь і Кітай паслядоўна аказвалі адзін аднаму дапамогу ў пераадоленні цяжкасцяў. І здолелі гдна адказаць на гэтыя выклікі.

Паводле слоў першага намесніка кіраўніка беларускага знешнепалітычнага ведамства, былі створаны ўсе ўмовы для актыўных зносін і поспеху дыпламатыі лідараў нашых краін — Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка і Старшыні КНР Сі Цзіньпіна.

— Два гады таму, у верасні 2022-га, нашы краіны прынялі сумесную дэкларацыю аб устаноўленні найвышэйшага ў гісторыі ўзроўню адносін — усепагоднага і ўсебаковага стратэгічнага партнёрства. У гэтых словах закладзены нашы поспехі і дасягненні ў палітычным, гандлёва-эканамічным, гуманітарным супрацоўніцтве, — падкрэсліў Сяргей Лукашэвіч.

Першы намеснік міністра замежных спраў Беларусі звярнуў увагу на тое, што з 2020-га года Кітай — другі найбуйнейшы гандлёвы партнёр Беларусі. Нягледзячы на ўсе выклікі, работа, якая праводзіцца нашымі краінамі, дазволіла з году ў год пераўзыходзіць ранейшыя рэкорды тавараабароту, а таксама развіваць наш сумесны праект, жамчужыну «Аднаго пояса, аднаго шляху» — Кітайска-беларускі індустрыяльны парк «Вялікі камень».

— Фактычна сканструявана новая мадэль эканамічнага ўзаемадзеяння, забяспечаны выхад на якасна новы ўзровень партнёрства, укаранены новыя формы і міжгаліновыя механізмы, — падкрэсліў Сяргей Лукашэвіч.

Першы намеснік міністра замежных спраў падзякаваў паслу за падтрымку рэалізацыі праекта тэхна-эканамічнай дапамогі Кітая, ключавымі аб'ектамі сталі нацыянальны футбольны стадыён і басейн міжнароднага стандарту, якія з'яўля-

юцца ўпрыгожаннем беларускай сталіцы.

— Мы высока цнім ролю пасольства ў развіцці беларуска-кітайскага міжрэгіянальнага супрацоўніцтва. Беларусь і Кітай сур'ёзна рушылі наперад у гэтым кірунку, — адзначыў Сяргей Лукашэвіч. — На працягу трох гадоў нашы галіны і правінцыі правялі больш за 200 мерапрыемстваў і рэалізавалі рознабаковыя праекты супрацоўніцтва.

Напрыклад, Гомельшчына развівае партнёрствы з правінцыямі Сычуань, Хэбэй, Аўтаномным раёнам Унутраная Манголія, Сіньцзян-Уйгурскім аўтаномным раёнам. Яшчэ дзесць пагадненняў падпісана на ўзроўні гарадоў.

глабальнай бяспекі, развіцця і цывілізацыі. Мы ўдзячны кітайскаму боку і паслу за ўсебаковую падтрымку ва ўступленні Беларусі ў ШАС і прасоўванне нашай заяўкі на статус дзяржавы-партнёра БРІКС, — падкрэсліў першы намеснік міністра замежных спраў.

Як адзначыў Сяргей Лукашэвіч, «камандзіроўка ў Мінск, якая пачыналася для Се Сяаюна ў 2020 годзе, у трывожны час пандэміі, сёлета сімвалічна завяршаецца пад урачыстыя фанфары гістарычнага афіцыйнага візіту ў Мінск прэм'ера Дзяржсавета КНР Лі Цяна. Хачу шчыра падзякаваць паслу за яго ўклад ва ўмацаванне беларуска-кітайскага сяброўства і раскрыццё патэнцыялу нашага ўзаемадзеяння. Упэўнены, што Беларусь назаўжды пасялілася ў яго сэрцы, і ён працягне заставацца правадніком усепагоднага сяброўства і «жалезнага братэрства» паміж Рэспублікай Беларусь і Кітайскай Народнай Рэспублікай».

Се Сяаюн заўважыў, што з сумам развітваецца з Беларуссю. «Дзе б я ні знаходзіўся ў далейшым, працягну рабіць усё магчымае для развіцця кітайска-беларускага сяброўства, — заўважыў кітайскі дыпламат. — Для мяне вялікі гонар быць накіраваным у якасці пасла ў брацкую Беларусь і стаць сведкам і ўдзельнікам гістарычнага працэсу развіцця кітайска-беларускіх адносін. Я вельмі рады, што за апошнія чатыры гады яны захавалі высокі ўзровень і дасягнулі плённых вынікаў, — падкрэсліў кітайскі дыпламат. — Карыстаючыся выпадкам, хачу быць падзякаваць ураду і прадстаўнікам розных колаў Беларусі, калегам з дыпламатычнага корпусу, акрэдытаванага ў Беларусі, прадпрыемствам з удзелам кітайскага капіталу, кітайскім студэнтам, якія навучаюцца ў Беларусі і кітайскім суайчыннікам, а таксама ўсяму калектыву Пасольства Кітая ў Беларусі. Вынікі, якія я дасягнуў у сваёй рабоце за апошнія чатыры гады, неаддзельныя ад вашага разумення і падтрымкі».

Пасол адзначыў, што сапраўдныя сябры блізкія нават удалечыні ад аднаго: «Я буду заўсёды памятаць Беларусь і шанаваць сяброўства з беларускім народам. Жадаю працвітання і магутнасці Беларусі, а таксама шчасця і дабрабыту беларускаму народу».

Мікалай ЛІТВИНАЎ.
Фота
Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

«НА СЦЭНЕ СЁННЯ СПЯВАЕ ДУША НАРОДА»

«Душэўны фестываль», які прайшоў у Беларусі ўпершыню на мінулых выхадных, стаў сапраўдным святам для ўсіх аматараў сучаснага народнага фальклору, душэўнага шансону і рэтра. Гэты ўнікальны праект аб'яднаў калектывы народнай творчасці і самых яркіх і знакамітых выканаўцаў у жанры поп-фолк. Арганізатары мерапрыемства — «Музычная медыякампанія» — падрыхтавалі надзвычай насычаную праграму.

У першы дзень зладзілі Міжнародны конкурс народных выканальніцкіх мастацтваў «Душа народная», пераможцай, уладальніцай Гран-пры якога стала Крысціна Максімовіч, студэнтка Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў. А ўвечары ў Палацы спорту адбыўся канцэрт «Самыя душэўныя песні» з удзелам вядомых беларускіх і расійскіх зорак: на сцэну выйшлі Сяргей Трафімаў, Сяргей Вайтэнка, Аляксей Пятрухін, Вікторыя Алешка і многія іншыя артысты.

Атmosfera фестывалю спадабалася ўсім яго ўдзельнікам. Гэта адчувалася па невычэрпнай энергіі і цудоўным настроі, што луналі ў паветры на працягу двух дзён.

На другі дзень у рамках «Душэўнага фестывалю» праходзіў канцэрт «Душа народная», падчас якога прагучалі творы з выкарыстаннем народных інструментаў, песні ў народнай манеры і поп-фолк-кампзіцыі. Сярод запрошаных артыстаў — Таццяна Куртукова, Алена Васілёк, Аляксей Пятрухін, Алена Пятроўская, Аляксандра Мелех, ансамбль «Бабкіны ўнукі» і іншыя.

На пачатку канцэрта салістка ансамбля «Бяседа» Таццяна

ЛАЗОЎСКАЯ павітала беларускага гледача і гасцей сталіцы, а таксама распавяла аб прэм'еры песні:

— У Палацы спорту шырока і раздольна праходзіць шыкоўны канцэрт, — падзялілася ўражаннямі суразмоўца. — Вельмі рада, што народная песня прагучыць на ўсю нашу славянскую прастору. Мы падрыхтавалі і ўжо вядомыя народныя хіты, а дакладней папурі, а таксама прэм'еры. Сёння

прагучыць адна з іх — «Запаветны бераг», музыку для якой напісаў кампазітар, народны артыст Беларусі Леанід Захлеўны. Гэта песня апявае нашу Беларусь, з яе рэкамі, азёрамі і прыгажосцю. З нецярпеннем у гэты сонечны вясеньскі дзень чакаем сустрэчы з дарагім гледачом. Ён — галоўнае для артыста. Для гледача спяваем, танчым, пішам новыя песні.

Уражаннямі падчас канцэрта таксама падзялілася Алена ВАСІЛЁК, расійская артыстка, паэтка, кампазітар:

— Столькі людзей сёння заздзейнічана — незлічонае мноства. Фестываль праходзіць на найвышэйшым узроўні: выдатны гук і святло на сцэне, цудоўная атмосфера. Я шчаслівая, што бяру ўдзел у ім. Няхай ён праходзіць кожны год, бо, як я бачу, на сцэне сёння спявае душа народа.

Аб тым, чаму неабходна зрабіць правядзенне «Душэўнага фестывалю» традыцыйным, а таксама пра эмоцыі ад убачанага падчас экскурсіі па сталіцы распавёў заслужаны артыст Расіі Сяргей ВАЙТЭНКА:

— Праводзіць фестываль неабходна, таму што ён падтрымлівае нацыянальную культуру, што з'яўляецца асновай, падмуркам, на якім трымаецца любая нацыя. Да таго ж у Мінску фестывалю такога фармату раней не было, таму, мне здаецца, яго абавязкова трэба ар-

Таццяна КУРТУКОВА і Алена ВАСІЛЁК.

Крысціна МАКСІМОВІЧ.

Алена ПЯТРОЎСКАЯ.

ганізоўваць. Са сцэны сёння прагучыць прэм'ера песні, напісаная мной сумесна з беларускім аўтарам Ганнай Сялук «Душа народная», якая была створана якраз напярэдадні. Спадзяюся, што яна стане хітом, бо песня атрымалася цёплай і забіяцкай, — адзначыў артыст. — Днём мы пабывалі каля Нацыянальнай бібліятэкі, у гістарычным цэнтры Мінска, убачылі Востраў слёз. І мы проста ў захапленні, бо ідэальная чысціня і парадак ураджаюць. Твары людзей, усмешкі і вочы. Вы людзі са светлай душой і чыстым позіркам.

А вось расійская артыстка з беларускімі каранямі Алена ПЯТРОЎСКАЯ на «Душэўным фестывалі» скарыла слухачоў выкананнем народнай «Купалінкі»:

— Выступаць на Радзіме і сцены дапамагаюць, — падзялілася ўражаннямі артыстка. — «Купалінку», як правіла, выконваю на розных фестывалях. Напрыклад, нядаўна выступіла з гэтай кампазіцыяй на «Добровіденні» ў Санкт-Пецярбургу. На сваіх сольных канцэртах заўсёды выконваю беларускія песні, але часцей за ўсё — фальклор. Менавіта такія песні мне спявала бабуля, дзякуючы чаму я і стала артысткай. Дома ў нас гучалі кампазіцыі Людмілы Зыкінай, Валянціны Талкуновай, Ганны Герман. Пасля я перапявала іх песні, потым сталі супрацоўнічаць з кампазітарамі, з'явіўся свой матэрыял, і цяпер працую над сёмым альбомам. Дарэчы, калі выступаю ў Расіі, мне кажуць, што я самая душэўная спявачка родам з Беларусі.

Выканаўца хіта «Матушка», які сёння сабраў мільёны пра-

глядаў і праслухоўванняў, а таксама стаў самай папулярнай песняй 2024 года, Таццяна КУРТУКОВА выказала падзяку за запрашэнне на фестываль:

— Для мяне вялікі падарунак — наведаць Мінск, дзе я вельмі даўно не была, — адзначыла артыстка. — Горад прыгожы, чысты, як пра яго ўсе і распавядаюць. Усюды душэўная атмосфера. Мне сёння ўдалося па многіх месцах праехаць, паглядзець — вельмі спадабалася. І, канешне, гарачы прыём гледача, што вельмі прыемна, заўсёды зараджае на добрае выступленне. Гэта становіцца добрай традыцыяй — збірацца дружнай кампаніяй, шматтысячнай аўдыторыяй, каб выканаць разам любімыя песні.

На пытанне журналістаў аб тым, ці плануе выканаўца падарыць слухачам песню на беларускай мове, яна адказала так: — Я камунікую з калегамі, якія знаёмыя з фальклорнай традыцыяй Беларусі. Мне вельмі цікавая ваша народная спеўная традыцыя, ёсць з кім пракансультавацца па гэтым пытанні, таму я з радасцю гатовая падарыць гледачам песню на беларускай мове.

Напрыканцы вечара аматараў мерапрыемства чакаў маштабны канцэрт-дыскатка «Танцпляцоўка». Выступалі Аляксей Глызін, Дзмітрый Санковіч, група «Cosa Nostra» і многія іншыя. Упэўнены, двухдзённы фестываль надоўга застанеца ў сэрцах усіх: і арганізатараў, і гледачоў, і артыстаў. Да наступнага года!

Яна ВАЛАСАЧ, фота аўтара і БелТА.

Сацыяльны аспект

АЎТАКРАМА ЦІ СТАЦЫЯНАРНЫ МАГАЗІН?

Заметкі на палях выязной сесіі і разважанні каля гандлёвай машыны

Аўтакрама, як звычайна, прыйшла з невялікім спазненнем, што цалкам зразумела: да гэтай вёскі яна паспела абысці з дзясятка населеных пунктаў. Яшчэ трэба ўлічыць, што абсалютная большасць пакупнікоў магазіна на колах — людзі пажылыя: пакуль згадаюць патрэбныя пакупкі, пакуль грошы палічаць... Пачакаць лішнюю хвіліну для пакупнікоў не праблема, а вось асартымент магазіна на колах, як той казаў, пакідае жадаць лепшага і вельмі нават лепшага. Папулярных у гаспадынь курных нажа-спінак няма, пра марожанае не пытайся, фаршу і некаторых іншых патрэбных для прыгатавання абеду прадуктаў даўно не было.

КАЛЯ АЎТАКРАМЫ

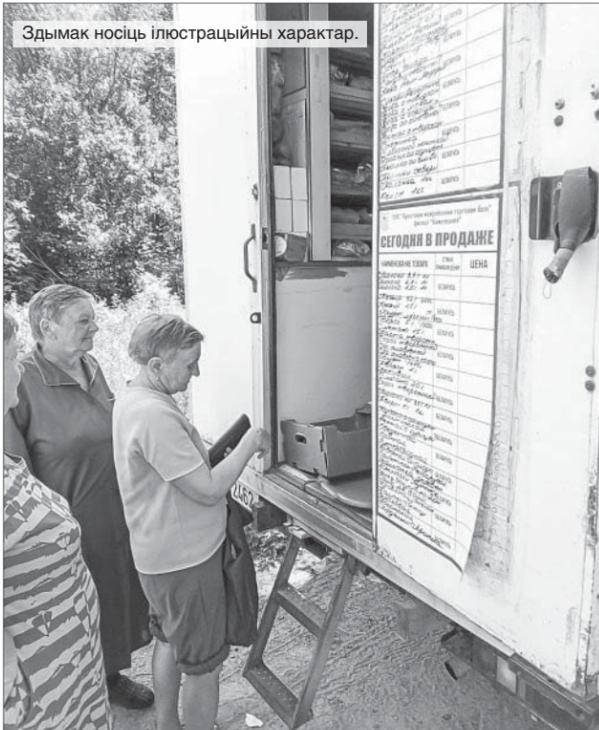
Гэта карцінка з натуры жыцця адной з вёсак Камянецкага раёна. Здабыткам названай аўтакрамы, несумненна, з'яўляецца яе прадавец — надзвычай ветлівая, цярплівая, уважлівая жанчына. Аднай з прычын такой беднасці асартыменту яна называе адсутнасць маразільнай камеры. У адносна невялікі халадзільнік ледзьве змяшчаюцца малочныя прадукты, каўбасы, гатовыя мясныя вырабы ў колькасці, патрэбнай для ўсіх вёсак. Малако-хлеб ёсць, кандытарскія вырабы, агародніна. А ўжо з выбарам ды пералікам асабліва раздумваць не даводзіцца. Таму надзвычай часта на пытанне пакупнікоў гучыць прывычнае: «Няма».

Яно і зразумела. Машына, якая забяспечвае гандлем вёскі высокаўскай зоны названанага раёна, старая, гандлёвае памяшканне ўнутры кузава невялікае і не надта зручнае. Работа прадаўца тут вельмі нялёгка. Мноства тавараў трэба браць са скрыняў, якія размешчаны на падлозе, а падаваць пакупкі, браць грошы, даваць рэшту можна толькі згінаючыся ледзь не ў тры пагібелі, бо людзі стаяць на зямлі, а машына даволі высокая.

Праўда, у сістэме спажывааперацыі ёсць новыя машыны, у якіх узровень абслугоўвання на некалькі парадкаў вышэйшы. Там маюцца вітрыны, на якіх можна разгледзець тавары з цэннікамі. У павільёне дастакова халадзільнага абсталявання, таму можна прывезці шмат прадуктаў, нават такую раскошу, як марожанае летам. У новых магазінах на колах бывае нават невялікая прамысловая група: мыйныя сродкі, прадметы гігіены, пра што нашым пакупнікам нават марыць не даводзіцца.

НЯРОЎНЫЯ ЁМОВЫ

Але ж такая машына цяпер каштуе каля 250 тысяч рублёў. Інфармацыю агучвалі на выязной сесіі Брэсцкага абласнога Савета гэтым летам. Зразумела, што сума вялікая, і замяніць гандлёвы аўтапарк цалкам арганізацыям спажывааперацыі не выпадае. А пакуль новых машын не хапае, на лінію выходзяць старыя. І тут ужо каму пашанцуе. Жыхарам асобных вёсак даводзіцца мірыцца з такой сітуацыяй гадамі. А з другога боку, яны жывуць тут і цяпер. Яны такія ж пенсіянеры калгасна-саўгаснай вытворчасці, гэтак жа адпрацавалі на зямлі доўгія гады, як іх суседзі. І маюць права на прыстойнае ганд-

Здымак носіць ілюстрацыйны характар.

лёвае абслугоўванне. Чаму яны павінны быць задаволенымі бедным асартыментом, у той час, як іншыя вясцоўцы нават у межах аднаго раёна маюць паўнаўтарасную краму на колах? Пытанне, хутчэй за ўсё, рытарычнае.

Звычайна, калі гаворка заходзіць пра аўтакрамы, спецыялісты падкрэсліваюць іх сацыяльную функцыю. І гэта праўда. Нашы крамы на колах рэгулярна аб'язджаюць населеныя пункты, дзе застаецца пяць, тры, два, а то і адзін чалавек. Аўтар гэтых радкоў у апошнія гады пабыла ў шэрагу вёсак з адным апошнім жыхаром. І ўсе гэтыя людзі з удзячнасцю выказваліся пра аўтакраму, якая спыняецца непасрэдна каля дома. У такіх вёсках, вядома, няма альтэрнатывы падобнай форме абслугоўвання, хоць у фінансавым плане гэта работа па вызначэнні стратная.

ПРАБЛЕМА КАДРАЎ

Але ж на згаданай мною сесіі дэпутаты заспелі аўтакраму, якая абслугоўвае два населеныя пункты з насельніцтвам 260 чалавек. Тут ужо проста мусяць быць стацыянарны гандлёвы пункт. Ён і ёсць, расказваў тады старшыня Брэсцкага райспажывтаварыства Аляксей Бутыла. Але існуе праблема з прадаўцом. Цяжка знайсці чалавека на работу ў фактычна прыгарадных вёсках. Быў час, вазілі прадаўца з Брэста, потым пераводзілі з павільёна, які працуе ў дачным пасёлку, на зімовы час. Але такія часовыя меры не прывялі да поспеху. Людзі працавалі, мякка кажучы, без энтузіязму, адсюль і вырчка на ўзроўні 4000 рублёў у месяц.

Цяпер гэта праблема для многіх сельскіх магазінаў,

многія не могуць знайсці работніка. Відаць, вырашыць яе можна толькі больш прывабнымі ўмовамі, у ліку якіх на першым месцы стаіць заработная плата. А можа, трэба неяк глыбей вывучаць пытанне? У сельскай мясцовасці, здавалася б, не такі вялікі рынак працы, але чамусьці людзі не надта ахвотна ідуць працаваць прадаўцамі. Напрыклад, у Агародніках, суседніх з вёскай Коладна, пра якую гаварылася ў пачатку, прадаўца не было некалькі гадоў, крама стаяла закрытая. А цяпер адкрылі, людзям стала зручна. Праўда, у гэтым населеным пункце ёсць і прыватны магазін, які працуе, наколькі мне вядома, даволі паспяхова.

ЗАКРЫЦЬ І ЗАБЫЦЬ?

А вось у тым самым Коладне з насельніцтвам крыху больш за паўсотні чалавек магазін закрылі два гады таму. І прадавец тут быў. Жанчына працавала па сумашчальніцтве праз дзень, але людзі былі задаволеныя. Таму што ў краме было фактычна ўсё. Два халадзільнікі забяспечвалі асартыментны набор прадуктаў. Прамысловая група ўключала не толькі прывычныя гаспадарчыя тавары, нават элементарныя будаўнічыя заўсёды былі ў наяўнасці, а па заяўцы маглі прывезці што заўгодна. Калі праводзілі сельскі сход, на якім расказвалі пра перавагі аўтакрамы, абяцалі асартымент шырокі, свежасць прадуктаў і іншыя выгоды. Што маюць людзі цяпер, расказвалася ў самым пачатку. А памяшканне даволі дыхтоўнае, галоўнае — моцнае, стаіць зачыненае на замок і, як кожны пакінуты будынак, пачынае паціху разбурацца.

А колькі такіх памяшканняў у розных населеных

пунктах!? Скажаце, няма ахвотных узяць іх, удыхнуць жыццё, наладзіць камерцыйны гандаль? Няма, таму што ўмовы, якія выстаўляюцца патэнцыяльнаму прадпрымальніку, патрабаванні ў нас надта ж высокія. Санітарныя, пажарныя, іншыя службы напішуць такі пералік, які небагатаму вясцоўцу адразу падасца непад'ёмным для рэалізацыі. Выходзіць, хай лепей гэтыя будынкi разбураюцца, хай ходзяць стратныя аўтакрамы, але пытанне выглядае закрытым, і ўсе павінны быць задаволеныя.

А што, калі рызыкнуць і паменшыць гэтыя патрабаванні? Некалі ж былі так званыя лаўкі дома, многія цяперашнія вясцоўцы іх пам'яваюць, і нічога, гандлявалі. Тады і хлеб прывозілі проста ў латках. Цяпер яго дастаткова ва ўпакоўцы, калі гаварыць пра санітарныя меркаванні. Не кажу, што варта паўтараць вопыт гандлю з жылога памяшкання, ды і наўрад ці знойдуцца цяпер такія ахвотнікі, а вось з гэтых старых магазінаў пры мінімальнай альбо і зусім нулявой арэндзе можна было б зрабіць гандлёвыя павільёны. І як бы ні агітавалі за аўтакрамы, перавагі стацыянарнага гандлю відавочныя. Пра гэта раскажа любая вясковая гаспадыня, дакажа на простым прыкладзе. Скажам, пачала варыць суп, а соль скончылася, пабегла ў магазін ды купіла. А тая, што забылася ўзяць пачак солі ў аўтакраме, машыну ўжо не дагоніць, давядзецца чакаць тры, а то і чатыры дні. Прынамсі, гараджаніны такія праблемы не вядомыя.

Святлана ЯСКЕВІЧ, фота аўтара.

Дзеля памяці

ПАХОДЫ МАГІЛЁЎСКИХ СУДЭКСПЕРТАЎ

Боркі, Усакіна, Буйнічы — у Магілёўскай вобласці шмат мемарыяльных комплексаў, якія нагадваюць аб падзеях Вялікай Айчыннай вайны. Для супрацоўнікаў упраўлення Дзяржкамтэта судовых экспертызаў па Магілёўскай вобласці ўжо стала традыцыяй наведваць гэтыя мясціны і з прывязкай да іх вывучаць тую падзею, якая стала нагодай для стварэння на іх мемарыяла. Нядаўна яны здзейснілі гісторыка-патрыятычную экспедыцыю па Кіраўскім раёне, дзе фашысты правялі шэраг карніцкіх аперацый супраць мірнага насельніцтва. Свой паход прысвяцілі 80-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Удзельнікі экспедыцыі пабылі на экскурсіі па мемарыяльным комплексе ў вёсцы Боркі, дзе 15 чэрвеня 1942 года адбылася адна з крываваў і жорсткіх трагедый у гісторыі чалавецтва. Нелюдзі з дывізіі нямецкага палача Оскара Дзірлвангера спалілі, расстралялі, закатавалі каля дзвюх тысяч жыхароў вёсак і пасёлкаў Закрывічча, Доўгае Поле, Хватаўка, Дзяржынскі, Пралетарскі, Чырвоны Араты.

— Мемарыяльны комплекс кожны раз уражае да глыбіні душы, — кажа афіцыйны прадстаўнік упраўлення ДКСЭ па Магілёўскай вобласці Ірына РАЧКОЎСКАЯ. — Капліца, брацкая магіла, пліты з назвай населеных

пунктаў Магілёўскай вобласці — сясцёр Хатыні, манумент «Беларусь — тужлівая маці», вуліца, на якой ад дамоў засталіся толькі часткі абвугленых сценаў, кампазіцыя, дзе ў жудасным полімі гінуць людзі, студыя з застылай чорнай вадой — усё гэта вяртае ў той чорны для беларусаў дзень і амаль фізічна прымушае перажыць страшную трагедыю.

Удзельнікі экспедыцыі наведвалі таксама воінскія і грамадзянскія пахаванні ў Грыбаўцы і Збышыне гэтага ж раёна. На чале са сваім сцяганосцам яны прайшлі палявымі і ляснымі дарогамі 23 кіламетры. У воінскім пахаванні каля вёскі Грыбавец супакой знайшлі 31 чыр-

вонаармеец і партызан. На абеліску пазначаны прозвішчы толькі 18 з іх, астатнія — невядомыя. У агульнай магіле ў вёсцы Збышын ляжыць 286 чалавек з ліку чырвонаармейцаў і мясцовых жыхароў, з якіх 169 — невядомыя.

Судэксперты ўшанавалі памяць загінулых хвілінай маўчання і ўсклалі кветкі да помнікаў і абеліскаў. Дарэчы, гісторыка-патрыятычная экспедыцыя па месцах значных падзей Вялікай Айчыннай вайны стала трэцяй на рахунку супрацоўнікаў упраўлення ДКСЭ па Магілёўскай вобласці.

— Вельмі важна асабіста прысутнічаць на гэтых мемарыялах, — падкрэсліў начальнік упраўлення ДКСЭ па Магілёўскай вобласці Яраслаў ФЕДРЫНЧЫК. — Гэта захаванне гістарычнай памяці і праўды пра лёс беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Каб захаваць незалежнасць нашай краіны і чыстае неба, неабходна ведаць і памятаць страшныя ўрокі мінулага, працягваць кар-

Фота з архіва упраўлення ДКСЭ па Магілёўскай вобласці

патлівую працу па ўвекавечанні памяці ўсіх загінулых.

Аб паходзе ў Кіраўскі раён яго наведвальнікам сёння нагадваюць шматлікія фота. Удзельнікі перакананы, што менавіта ў такіх месцах востра адчуваюцца наступствы вайны. Іх трэба паказваць дзецям, каб і яны змаглі прасякнуцца ваеннай гісторыяй, пачуць у пранізлівай ці-

шыні той жалобны стогн ахвяр фашызму і перачытаць хваляючыя да глыбіні душы словы, як на абеліску ў Борках: «Людзі! ...мы так не хотелі умереть! Помните о нас. Сделайте все, что мы не успели, и на столетия вперед расскажите всем: нет ничего страшнее войны. Забвение может повторить трагедию!»

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ТРАПІЧНЫЯ НОЧЫ, УРАГАНЫ З ЛІЎНЯМІ І ТЭМПЕРАТУРА ПАД 40

ДА 70 ГАРАЧЫХ ДЗЁН ЗА СЕЗОН

Па адхіленні сярэдняй тэмпературы паветра за летні сезон ад кліматычнай нормы па тэрыторыі нашай краіны мы знаходзіліся ў ружовай і чырвонай станючай зоне.

У абласным разрэзе найбольшыя значэнні станючых анамалій тэмпературы паветра адзначаны ў Магілёўскай вобласці (плюс 2,2 градуса). У Віцебскай, Мінскай і Брэсцкай абласцях адхіленні былі найменшымі (плюс 1,8 градуса).

Спецыяліст адзначыла, што за мінулае лета адзначана ад 39 да 70 гарачых дзён (з тэмпературай 25 градусаў і вышэй) пры норме 29—59 дзён і ад 2 да 28 вельмі гарачых дзён (з тэмпературай 30 градусаў і вышэй) пры норме ад аднаго да 13 дзён.

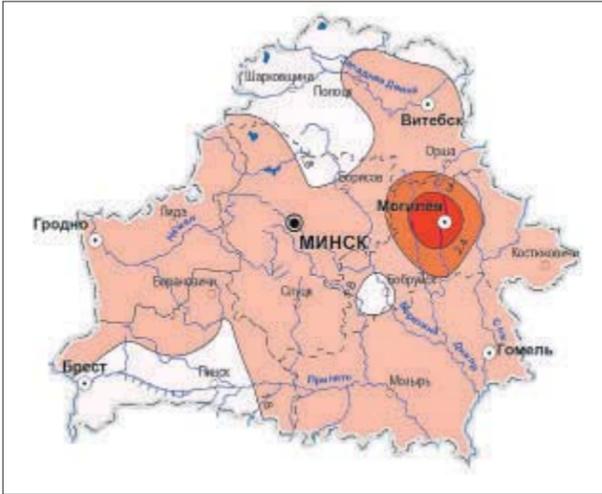
Максімальнага значэння за летні сезон тэмпература паветра дасягнула 13 ліпеня на станцыі Жыткавічы і складала 37,9 градуса спікі. Мінімальны паказчык паветра быў адзначаны на станцыі Палеская 14 жніўня і склаў 4,7 градуса. Сярэдняя тэмпература ўсіх летніх месяцаў была вышэйшай за норму.

Як перадаюць кліматалагі, сярэдняя па Беларусі тэмпература паветра за чэрвень 2024 года складала 18,9 градуса, што вышэй за кліматычную норму на 1,9 градуса. Чэрвень бягучага года заняў 8-е месца ў ранжыраваным шэрагу назіранняў ад самага халоднага, пачынаючы з 1945 года. Сярэдняя тэмпература паветра ўсіх трох дэкад вышэйшай за норму. Вельмі цёплай выдалася трэцяя дэкада са станючай анамаліяй 3,6 градуса.

А вось з 25 чэрвеня да 1 ліпеня адзначана хваля цяпла па ўсёй тэрыторыі краіны. У канцы месяца максімальная значэння (33,5 градуса) тэмпература паветра дасягнула 30 чэрвеня на станцыі Жыткавічы. Мінімальна тэмпература паветра — на станцыі Бярэзінскі запаведнік 9 чэрвеня: 4,8 градуса.

У нашай краіне **самым цёплым месяцам лічыцца другі месяц лета**. У гэтым

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Адхіленне (°C) сярэдняй тэмпературы паветра летняга сезона ад кліматычнай нормы па тэрыторыі Беларусі.

сезоне адзначаецца і самая вялікая яго станючая анамалія. Сярэдняя па Беларусі тэмпература паветра за ліпень 2024 года складала 21 градус, што вышэй за кліматычную норму на 2,1 градуса. Ліпень бягучага года заняў 8-е месца ў ранжыраваным шэрагу назіранняў ад самага халоднага, пачынаючы з 1881 года.

Сярэдняя тэмпература паветра першых дзвюх дэкад месяца была вышэйшай за норму, трэцяя дэкада па тэмпературным рэжыме — блізкая да нормы. Вельмі цёплай выдалася другая дэкада з самай станючай анамаліяй 4,2 градуса.

У ліпені была адзначана інтэнсіўная хваля цяпла з 7 да 27 чысла, у паўночных і цэнтральных раёнах краіны хваля цяпла распалася на дзве часткі. У асобныя суткі месцамі па краіне зарэгістраваны трапічныя ночы (мінімальна тэмпература паветра за ноч складала 20 цяпла і больш).

Максімальнага значэння (37,9 градуса) тэмпература паветра дасягнула 13 ліпеня на станцыі Жыткавічы. У ліпені 2024 года на шэрагу станцый абноўлены значэнні абсалютнага максімуму тэмпературы паветра, перавысіўшы папярэднія на 0,1—2,4 градуса. Мінімальна тэмпература паветра адзначана на станцыі Палеская 6 ліпеня і складала 6,6 градуса.

Здзіўляў нас рэзкімі хвалямі цяпла і **халаднаваты апошні месяц лета**. Сярэдняя па Беларусі тэмпература паветра за жнівень

2024 года складала 19,9 градуса, што вышэй за кліматычную норму на 1,9 градуса. Жнівень бягучага года заняў 5-е месца ў ранжыраваным шэрагу назіранняў ад самага халоднага, пачынаючы з 1945 года.

Сярэдняя тэмпература паветра першай дэкады жніўня была некалькі ніжэйшай за норму (0,8 градуса). Тэмпература другой дэкады была вышэйшай за норму на 1,6 градуса. Але затое вельмі цёплай зафіксавана трэцяя дэкада са станючай анамаліяй, роўнай 4,7 градуса.

Максімальная тэмпература паветра месяца — 35,1 градуса — адзначана днём 19 жніўня на станцыі Кастрычнік і 21 жніўня на станцыі Лельчыцы. Мінімальна тэмпература паветра — на станцыі Палеская 14 жніўня: 4,7 градуса.

У другой палове месяца — з 15 да 31 жніўня назіралася чарговая хваля цяпла. У асобныя суткі ў другой і трэцяй дэкадах месцамі па краіне зарэгістраваны трапічныя ночы (гэта калі ноччу больш чым 20 градусаў).

У ПЕРШЫЯ ДВА МЕСЯЦЫ ЗАЛІВАЛА, А ПАСЛЯ ЗАСУШЫЛА

За летні сезон у сярэднім па Беларусі выпала 233 міліметры ападкаў, што складае 103 % кліматычнай нормы. Па тэрыторыі краіны ўмовы ўвільгатнення былі неаднастайныя. Па большай частцы тэрыторыі выпала 75—125 % сезоннай нормы ападкаў.

У абласным разрэзе найбольшая за сезон колькасць ападкаў выпала ў Віцебскай вобласці — 260 міліметраў, або 111 % кліматычнай нормы. Найменшая колькасць ападкаў выпала ў Гомельскай вобласці — 198 міліметраў, або 88 % кліматычнай нормы.

На працягу сезона ападкаў выпадалі нераўнамерна. У чэрвені і ліпені назіраўся лішак ападкаў: выпала 116 % і 123 % ад кліматычнай нормы адпаведна. У жніўні назіраўся недабор ападкаў (выпала каля 62 % ад нормы).

За чэрвень у сярэднім па краіне выпала 83 міліметры ападкаў, што складала 116 % кліматычнай нормы. Па тэрыторыі краіны ападкаў распаўсюджваліся нераўнамерна. Па большай частцы

тэрыторыі краіны, за выключэннем асобных пунктаў назірання Віцебскай, Гродзенскай і Мінскай абласцей, адзначаўся недабор ападкаў: выпала ад 40 да 80 % нормы. На станцыі Васілевічы абноўлены абсалютны мінімум месячнай колькасці ападкаў (5 міліметраў).

У жніўні на рэках краіны адзначаліся ваганні ўзроўня вады. Вада знаходзілася на пойме на Віліі каля аграгарадка Сцешыцы, прытоку Нёмана рацэ Рось і прытоку Бярэзіны рацэ Бобр. Неспрыяльныя ўмовы для рачнога транспарту назіраліся на суднаходных участках Заходняй Дзвіны, Нёмана, Дняпра, Бярэзіны і Сожа. На рацэ Цне (прыток Прыпяці) каля вёскі Дзятлавічы значэнне ўзроўню вады

адзначалася выпадзенне граду, якое месцамі дасягала крытэрыяў небяспечнай метэаралагічнай з'явы, калі дыяметр градзін дасягаў 20 міліметраў і больш.

«Так, 14 чэрвеня на гідралагічным пасту Лапаціна ў Пінскім раёне быў зафіксаваны град дыяметрам 25 міліметраў. Даждзкі ў асноўным насілі ліўневы характар, месцамі дасягаючы крытэрыяў небяспечнай з'явы. Так, 20 жніўня (літаральна за пару гадзін) на гідралагічным пасту Беліца ў Лідскім раёне выпала 95,7 міліметра ападкаў. А 18 ліпеня ў Мінску выпала рэкордная сутачная колькасць ападкаў — 88 міліметраў. Папярэдні рэкорд фіксаваўся ў жніўні 2005 года і склаў 77,5 міліметра», — распавяла Таццяна Гіль.

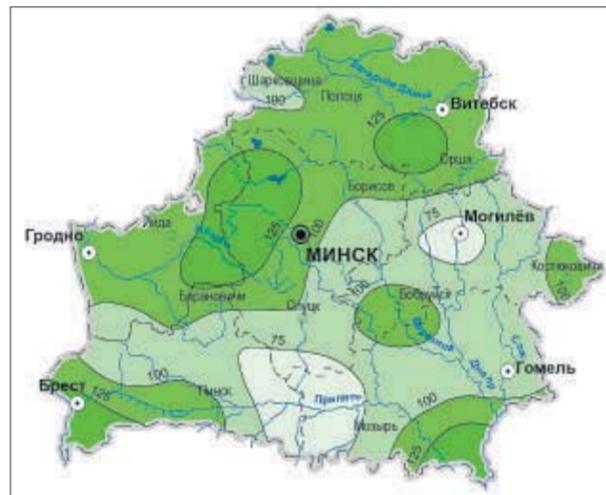
Улетку спецыялісты фіксавалі вецер парывамі да 15 м/с і больш. Месцамі вецер дасягаў небяспечных метэаралагічных з'яў, з парывамі 25 м/с і больш. «Максімальная хуткасць ветру за летні сезон была адзначана на станцыях Гомель 14 чэрвеня і Касцюковічы 18 ліпеня, склаўшы 29 м/с», — падкрэсліла метэаролаг.

Асобна спецыяліст спынілася на ўраганах, якія назіраліся гэтым летам. Па сутнасці, смерч — парыў халоднага паветра з высокіх слаёў на вельмі цёплую падсціпальную паверхню. І чым яна цяплейшая, тым верагоднасць узнікнення смерчу вышэйшая. У апошнія гады часцей адбываецца дысбаланс велічынь выпарэння і ападкаў.

Так адбываецца, што далей насычанае вільгаццю паветра з паверхні падымаецца ўверх і кандэнсуецца, вызваляючы дадатковую энергію. Ціск унутры віхуры змяняецца з такой хуткасцю, што не паспявае выраўнавацца з ціскам каля паверхні.

Спрагназаваць гэту прыродную з'яву вельмі цяжка, лічыць спецыяліст. Смерч мае памеры ад некалькіх метраў да сотняў метраў і праходзіць вузкай паласой, так што непасрэдна на метэастанцыі значнага ўзмацнення ветру можа і не быць.

Сяргей КУРКАЧ.

Адхіленне (%) сумы ападкаў за летні сезон ад кліматычнай нормы па тэрыторыі Беларусі.

тэрыторыі краіны выпала ад 100 % да 200 % нормы ападкаў. На станцыі Брагін абноўлены гістарычны мясячны і сутачны максімум сумы ападкаў.

За ліпень у сярэднім па краіне выпала 110 міліметраў ападкаў, што складала 123 % ад кліматычнай нормы. Па тэрыторыі краіны ападкаў распаўсюджваліся нераўнамерна. Па большай частцы краіны назіраўся лішак ападкаў. Адзначалася павелічэнне аб'ёму ападкаў з паўднёвага ўсходу на паўночны захад ад 50—80 % да 200—220 % кліматычнай нормы адпаведна.

За жнівень у сярэднім па краіне выпала 39 міліметраў ападкаў, што складала 62 % ад кліматычнай нормы. Па ўсёй

апусцілася ніжэй за шматгадовы мінімальны ўзровень за перыяд летне-восеньскай межаны, а на рацэ Убарці (прыток Прыпяці) каля вёскі Краснабярэжжа ўзровень вады наблізіўся да шматгадовага мінімуму.

Воднасць Заходняй Дзвіны і Прыпяці была меншая за норму на 30—45 %, Нёмана, Віліі, Дняпра і Бярэзіны — блізкая да звычайнай для гэтай пары года і крыху меншая за яе, а воднасць Сожа — крыху большая за норму.

ПАРЫВЫ ВЕТРУ ДАСЯГАЛІ 29 МЕТРАЎ ЗА СЕКУНДУ

На працягу летняга сезона па краіне назіраліся туманы і навалыніцы. Таксама

11 верасня месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымы навалыніцы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах слабы туман. Вецер ноччу няўстойлівы ўмераны, пры навалыніцах парывісты. Тэмпература паветра ўначы ад 10 градусаў да 15, максімальная днём — 20—25 градусаў, па паўднёвым усходзе краіны да 28 цяпла.

У чацвер месцамі чакаюцца кароткачасовыя дажджы, магчымы навалыніцы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах слабы туман. Вецер ноччу няўстойлівы ўмераны, пры навалыніцах парывісты. Тэмпература паветра ўначы падымецца і складзе 11—17 цяпла, а днём усталюецца ў межах 21—28 градусаў.

Як удакладнілі ў Белгідрамеце, гэтымі днямі ў Беларусі захаваецца павышаны тэм-

пературны фон у асноўным на 4—8 градусаў вышэй за сярэднія шматгадовыя значэнні. Разам з тым у выніку доўгага перыяду сухога і гарачага надвор'я на большай частцы тэрыторыі краіны ўсё яшчэ захоўваецца высокі клас пажарнай небяспекі, а па паўднёвым усходзе — надзвычайная пажарная небяспека. Тут дзейнічае чырвоны ўзровень небяспекі.

У пятніцу месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя дажджы, магчымы навалыніцы. Як і ў папярэднія дні, слабы туман апусціцца ў асобных раёнах краіны ноччу і раніцай. Ад 12 да 18 градусаў цяпла ноччу, 20—26 градусаў чакаецца днём. Па паўднёвым усходзе тэмпература паветра падымецца да 28 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ.

Надвор'е

ДАЖДЖЫ ПРЫЙДУЦЬ, АЛЕ ЦЕПЛЬНЮ НЕ ПАГАСЯЦЬ

На гэтым тыдні антыцыклон «Квенцін» аслабіць свае пазіцыі, а да заходніх межаў наблізіцца атмасферныя франты. У выніку ў аўторак па захадзе, а ў астатнія дні ў асобных раёнах краіны сонечнае надвор'е перыядычна будзе парушаць масівы кучава-дажджавой воблачнасці, якія нясуць лакальныя навалынічныя дажджы.

Як адзначаюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды, нягледзячы на кароткачасовыя дажджы, у краіне будзе назірацца анамальна цёплае надвор'е.

У аўторак надвор'е ў краіне ў асноўным будзе вызначаць вобласць павышанага

атмасфернага ціску, толькі раніцай і днём па захадзе краіны адаб'ецца ўплыў фронтальнага раздзелу. Ноччу невялікая воблачнасць, днём воблачна з праясненнямі. Пераважна без ападкаў, толькі раніцай і днём па захадзе кароткачасовыя дажджы, месцамі навалыніцы. Вецер паўднёва-ўсходні, паўднёвы ўмераны, месцамі парывісты. Тэмпература паветра ўначы ад 5 да 11 цяпла, у асобных раёнах 12—16 градусаў. Днём будзе значна цяплей, ад 22 да 28 градусаў, а па захадзе Беларусі яна складзе 18—21 цяпла. Атмасферны ціск будзе падаць.

У сераду і ў чацвер тэрыторыя краіны будзе знаходзіцца ў асноўным у зоне дзеяння маларухамага атмасфернага фронту. Чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е.

НА СТАРТ! УВАГА! ПАБЕГЛІ!

Якімі вынікамі сёлета ўразіў знакаміты паўмарафон

У нядзелю, 8 верасня, беларуская сталіца правяла адну з самых масавых і відовішчых падзей спартыўнага года — Мінскі паўмарафон. Лёгкаатлетычны забег, які па праве можна лічыць візіткай краіны, па словах арганізатараў, гэтым разам сабраў не менш за 20 тысяч удзельнікаў з 11 краін, у тым ліку з Беларусі, Расіі, Украіны і нават

Егіпта. Аматыры бегу выйшлі на старт наступных дыстанцый: 10,5 кіламетра, 21,097 кіламетра і самай масавай — 5 кіламетраў. Таксама ўпершыню прайшла карпаратыўная эстафета. А завяршыў праграму Мінскага паўмарафону сямейны забег, у якім узялі ўдзел самыя юныя лёгкаатлеты і іх бацькі.

Адлік гісторыі Мінскага паўмарафону часцей за ўсё вядуць з 2015 года. Аднак за два гады да гэтага (з 2013-га) праходзілі аналагічныя гонкі для аматараў і прафесіяналаў са стартама каля Палаца спорту. Удзельнікаў было не так шмат, але жыхары і госці сталіцы з іншых краін прыязджалі такім чынам адзначыць Дзень горада. Ужо тады сярод бегуноў з'яўляліся медыйныя асобы, якія любяць кідаць сабе выклік.

Аб арганізацыі паўмарафону ў 2015 годзе варта сказаць асобна. За некалькі месяцаў да старта турнір звярнуў на сябе ўвагу тысяч людзей. Для ўсіх ахвотных праводзілі бясплатныя трэнеры, які, вялі іх спецыялісты па бегавых дысцыплінах. Пазней яны распаўсюдзілі мноства гісторый пра тое, як прыходзілі людзі «з нуля» і да спаборніцтваў аказваліся гатовыя прабегчы 5-10 кіламетраў, а самыя мэтанакіраваныя — дыстанцыю паўмарафону (21 кіламетр).

З 2015-га арганізатары прапаноўвалі бегунам выходзіць на старт у незвычайных касцюмах. І ўдзельнікі здзіўлялі фантазіяй: яны пераўвасабляліся ў супергерояў з фільмаў, папулярных мультыплікацыйных персанажаў, спевакоў. Некаторыя бегалі нават з хатнімі гадванцамі. Пасля фінішу аднаго з турніраў хлопец зрабіў дзяўчыне прапанову і пачуў у адказ «Так». Праз год, напярэдадні паўмарафону, у іх адбыўся шлюб, а затым новая сям'я пераадолела 21 кіламетр, прычым нявеста — у вясельнай сукенцы.

Сёлета першыя тысячы аматараў бегу выйшлі на дзесяцікіламетровую дыстанцыю. Стартавалі з вуліцы Кірава, а фінішам стала лёгкаатлетычнае ядро Нацыянальнага алімпійскага стадыёна «Дынама». Ужо ў 9 раніцы радасныя, поўныя бадзёрасці і сіл удзельнікі абудзілі вуліцу Кірава сваёй энергіяй — цэлымі сем'ямі, разам з сябрамі і калегамі адкрылі доўгачаканую падзею. Дарэчы, для многіх бегуноў Мінскі паўмарафон — не толькі пра мэты і дасягненні, а ў першую чаргу яшчэ і задавальненне.

Гэтым разам традыцыйны міжнародны паўмарафон сабраў больш за 20 тысяч аматараў бегу з 11 краін. Пераможцамі 10-кіламетровага забегу сталі Мікіта Коценеў і Таццяна Шабанава.

Далей на старт выйшлі ўдзельнікі самай доўгай і прэстыжнай дыстанцыі — 21,1 кіламетра. У мужчын найлепшы вынік сярод 1700 бегуноў паказаў наймацнейшы беларускі марафонец Уладзіслаў Прамоў (1 гадзіна 6 хвілін 49 секунд). Год таму Прамоў быў другім, саступіўшы расіяніну Рынасу Ахмадзеву. Другім фінішаваў Сяргей Карпаў — ён саступіў лідару 45 секунд. Тройку прызёраў замкнуў Мікіта Чахоўскі з вынікам у 1 гадзіну 7 хвілін 45 секунд. Прабегчыся ў адной калоне з тытулаванымі беларускімі марафонцамі былі рады многія ўдзельнікі.

У жанчын поспех святкавала тытулаваная беларуская бягуння на доўгія дыстанцыі Марына Даманцэвіч, гэтая перамога на Мінскім паўмарафоне стала для яе трэцяй запар. Даманцэвіч прабегла дыстанцыю за 1 гадзіну 13 хвілін і 58 секунд, пабіўшы ўласны рэкорд трасы. Другое месца заняла Вольга Немагай — 1 гадзіна 14 хвілін 30 секунд, трэцяй фінішавала Ганна Максімава — 1 гадзіна 16 хвілін 45 секунд.

Дарэчы, у скверы на тэрыторыі стадыёна «Дынама» была разгорнута плячоўка Прэзідэнцкага

спартыўнага клуба «Спорт для ўсіх», на якой працавалі лакацыі: футбольны фрыстайл, зумба, пілатэс, трэнеры з трэнерам на варкаўт-плячоўцы. Кульмінацыяй стаў розыгрыш дзесяці веласіпедаў сярод усіх, хто прыйшоў у гэты дзень на плячоўку.

У кожнага з удзельнікаў Мінскага паўмарафону былі свае мэты. Хтосьці хацелі правесці сябе і пераадолець выбраную дыстанцыю без прыпынкаў, хтосьці нацэляваўся на канкрэтны вынік. Для сту-

дэнтаў, выкладчыкаў і кіраўнікоў Беларускага дзяржаўнага педагогічнага ўніверсітэта імя М. Танка ўдзел у самым масавым забегу на пяць кіламетраў стаў ужо добрай традыцыяй. На старт яны выйшлі пад дэвізамі: «Будучыя педагогі — за здаровы лад жыцця!», «Праз спорт — да здароўя!», «Да новых перамог разам!». У юбілейны для ВДУ год у лёгкаатлетычным свяце ўзялі ўдзел 1110 чалавек.

**Даніл ХМЯЛЬНІЦКІ.
Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.**

Наканавана лёсам

ШЭСЦЬДЗЯСЯТ ГАДОЎ СЛУЖЭННЯ НАВУЦЫ

У свой першы працоўны дзень яна заблудзіла ў Батанічным садзе — пра гэта ўспамінае з цёплай усмешкай. Вось ужо 60 гадоў доктар біялагічных навук, галоўны навуковы супрацоўнік Цэнтральнага батанічнага саду НАН Беларусі Нэлі Уладзіміраўна ГЕТКО штодня прыходзіць сюды, дзе прыгажосць спалучаецца з сур'ёзнымі даследаваннямі на карысць грамадству.

Дзіця вайны

— Я нарадзілася ў Мінску ў 1938 годзе. Бацька працаваў машыністам, вадзіў саставы ў Польшчу, Германію. Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, ён якраз быў у паездцы. Маці са мной і братам пад бамбёжкамі сыходзілі па Маскоўскай шашы на ўсход. Ішлі лясамі і праз месяц пешшу дабралися да Смаленска. Там мама звярнулася ў мясцовае дэпо і даведлася, што Мінскае дэпо эвакуіравана ў Бугульму. А бацьку паведамілі, што мы жывыя і шукаем яго. Са Смаленска вайскоўцы дапамаглі нам дабрацца да Вязьмы, потым наш шлях ляжаў у Маскву, адкуль эвакуіраваліся ў Бугульму. Праз год бацька быў мабілізаваны, загінуў у бітве пад Сталінградам. Мы вярнуліся ў Мінск у 1944 годзе пасля яго вызвалення. Маці расказвала, што калі яна сышла з цяжкім, з платформы быў бачны Оперны тэатр — настолькі вялікія былі разбурэнні, дамы ляжалі ў руінах, — успамінае сваё нялёгкае дзяцінства мая геранія.

Пра кар'еру вучонага Нэлі Уладзіміраўна не марыла. Спачатку хацела стаць доктарам, затым — настаўніцай. Апошнюю мару здзейсніць атрымалася.

— Сябар нашай сям'і працаваў прарэктарам універсітэта, быў па спецыяльнасці геалагам. Ён і параіў паступаць на біяфак. Гэта было няпроста, конкурс — шэсць чалавек на месца, але мне ўдалося. Пасля заканчэння біялагічнага факультэта БДУ тры гады была настаўніцай хіміі і біялогіі ў вясковай школе. Педагагічная праца, дзеці навучылі мяне важным навыкам камунікацыі.

«Стаю сярод лесу і ледзь не плачу»

Хімія заўсёды давалася Нэлі Уладзіміраўне лёгка. Пэўны час яна працавала малодшым навуковым супрацоўнікам Інстытута фізіка-арганічнай хіміі АН БССР. Менавіта калегі з Інстытута ўгаварылі яе пагадзіцца на аспірантуру ў Батанічным садзе.

— «Я ж батаніку цяпець не магу!» — адказала я.

Аднак пасля знаёмства з дырэктарам Батанічнага саду акадэмікам Мікалаем Уладзіслававічам Смольскім памяняла сваё меркаванне. Ён аказаўся вельмі прыемным, добрым чалавекам. Стаў для мяне як родны бацька.

У Батанічны сад Нэлі Уладзіміраўна прыйшла шэсцьдзясят гадоў таму: у 1964-м. І сёння, калі яна расказвае пра сваю працу, у жанчыны гараць вочы. Свой першы працоўны дзень успамінае з цёплай усмешкай.

— Вырасла пазнаёміцца з Батанічным садом, бо там жа расліны са ўсяго свету! Хаджу, вывучаю этыкеткі: тут хвойныя, тут ліпы, дубы... Праз некаторы час разумею, што заблудзіла. Стаю сярод лесу ў белым халатце і ледзь не плачу. Адзін з супрацоўнікаў, як потым аказалася, дэндралаг, кандыдат навук, ішоў з лінейкай аглядаць глог і вывеў мяне да людзей.

Навуковае жыццё

Праца ў Батанічным садзе адразу захапіла маладую аспірантку. Яна адчула, што на сваім месцы. І гэтак пачуцце ніколі ўжо не пакідала Нэлі Уладзіміраўну, хоць лёгкіх шляхоў у навуцы не бывае.

— У той час у Беларусі пачалі актыўна стварацца галіны хімічнай прамысловасці. Будаваўся нафтаперапрацоўчы завод у Наваполацку. Нам была пастаўлена канкрэтная задача: ахова навакольнага асяроддзя. Як расліны дапамагаюць справіцца з забруджаннем паветра? Якім чынам самі прыстасоўваюцца да такіх умоў? І што мы можам прапанаваць нашым гарадам для азелянення? Гэтыя тэмы і сталі маёй працай.

Пачаўся самы складаны этап у навуковым даследаванні — эксперыментальны. У спецыяльных камерах, якія наўмысна задымляліся, вырошчвалі розныя расліны

для наступнага вывучэння. Раней у Беларусі нават не існавала такога кірунку ў навуцы, таму Нэлі Уладзіміраўна ездзіла ў камандзіроўкі па розных гарадах СССР: Уфа, Перм, Данецк.

Усе даследаванні прымяняліся на практыцы на заводах. Дзе б мы ні ўкаранялі сваё распрацоўкі, нас заўсёды сустракалі зацікаўлена. У Наваполацку на нафтаперапрацоўчым заводзе «Нафтан», на ААТ «СветлагорскХімвалакно» і па сёння захаваліся нашы пасадкі. Хвойныя расліны аказаліся вельмі ўстойлівымі да забруджвання. Цяпер там растуць піхты, туі, ядлоўцы, блакітныя елі. І клёны. Ёсць невялікія пасадкі рададэндранаў, руж, глогу.

Аранжарэі адагравалі вуголлем

Самымі цяжкім часам для Батанічнага саду сталі 90-я гады. Нэлі Уладзіміраўна ўспамінае іх з горыччу. Не хапала сродкаў, каб нават аплаціць ацяпленне.

— Мы жылі ў бядоце. Супрацоўнікі атрымлівалі па 0,5 стаўкі, а можа і яшчэ

менш. Трубы былі старыя, пастаянна здараліся аварыі. Сядзелі ў ватніках і ботах, каб не змерзнуць. Але самае страшнае — нашы калекцыі! Мы разносілі вёдры з распаленым вуголлем і расстаўлялі ў аранжарэях. Здаралася, трэскалася шкло, і снег падаў прама на расліны.

З прыходам на пасаду дырэктара Уладзіміра Рашэтнікава Батанічнаму саду дапамаглі спецыялісты з Інстытута ядзернай энергетыкі: усталявалі інфрачырвоныя выпраменьвальнікі. Так удалося выратаваць калекцыі.

— Расліны ў Батанічным садзе ў Данецку тады пазамыралі, і яго загадчыца амаль кожную вясну прыязджала да нас. Мы дзяліліся з ёю насеннем, давалі тое, што нам удалося выратаваць, — успамінае навукоўца.

Любімыя кветкі — ружы

Нэлі Уладзіміраўна — аўтар 182 навуковых прац. Нядаўна здала чарговую нааграфію. Біёлаг выхавала не адно пакаленне кадраў: чатырох кандыдатаў навук, нямала аспірантаў, саіскальнікаў навуковых званняў.

— Галоўнае — ведаць, што твая праца неабходная людзям. А для душэўнага камфорту важна быць сярод аднадумцаў, на якіх можаш спадзявацца, — дзеліцца сакрэтамі паспяховага прафесійнага шляху геранія.

Не магла не запытацца ў Нэлі Уладзіміраўны пра яе любімую расліну.

— Ружы, — адказала яна адразу. — Магу доўга стаяць і глядзець на букет гэтых кветак. Між іншым, у Чэхаславакіі нашы ружы атрымлівалі залатыя медалі за якасць! Пасля поўнай нястачы 90-х нам удалося захаваць аўтарскія гібрыды нашага выдатнага кветкавода Любові Гусаравай, якія растуць у адкрытым грунце.

Юлія РАМАНЬКОВА, фота аўтара.

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. УНП 191021390
Продавец	ОАО «Управляющая компания холдинга «Бобруйскгапромаш», Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, 5. УНП 700067572
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638 – www.ipmtorgi.by
Предмет электронных торгов	
Помещение столовой (710/D-68145, 2205,2 кв. м, составные части: мощение). Адрес: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Шинная, 3-3	
Начальная цена лота с НДС 20 % – 949 200,00 бел. руб.	
Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BYN BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВЭБ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»	
Срок подписания договора купли-продажи: 30 (тридцать) рабочих дней после проведения аукциона	
Условия оплаты предмета электронных торгов	
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи	
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by	
Победитель электронных торгов либо единственный участник торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в размере 3 % от цены продажи в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов	
Дата и время начала и окончания электронных торгов: 11.10.2024 с 11.00 до 12.00. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов	
Заявки на участие в электронных торгах принимаются по 10.10.2024 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by	
Контактные телефоны: +375 17-310-36-37; +375 (44) 704-92-06. E-mail: auction@cpo.by	

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ЭЛЕКТРОННОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор торгов и оператор электронной торговой площадки: torgi.rlt.by, местонахождение: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 321) по поручению коммунального унитарного предприятия «Миноблавтосервис» (продавец, местонахождение: г. Минск, ул. П. Бровки, 27), проводит открытый аукцион по продаже:

Лот № 1: автобус вагон ГОЛАЗ-52911, 2004 г. в., рег. знак № 1056 АН-5, цвет: белый, кузов (рама) № VS2K4X20001848408.

Начальная цена с НДС (20 %) – 11 280,00 бел. руб. Задаток от начальной цены 10 % – 1 128,00 бел. руб.

Лот № 2: автомобиль легковой TOYOTA LAND-CRUISER 120,

2008 г. в., рег. знак № 1015 АН-5, цвет: черный, кузов (рама) № JTEBU29J005144716.

Начальная цена с НДС (20 %) – 38 524,93 бел. руб. Задаток от начальной цены 10 % – 3 852,00 бел. руб. Стоимость снижена на 40 %.

Автомобили расположены по адресу: г. Минск, ул. П. Бровки, 27.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 г. № 608 и регламентом электронной торговой площадки «TORGI.RLT.BY», размещенным по адресу: torgi.rlt.by. Электронные торги состоятся 24.09.2024 в 10.00 на torgi.rlt.by. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 20.09.2024 до 17.00.

Тел. организатора торгов (8017) 516-80-65, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра: +375297002211.

Информация о проводимых электронных торгах опубликована на сайтах: au.nca.by, minsk-region.gov.by, torgi.rlt.by. УНП 100802202

ОБЪЯВЛЕНИЕ ОБ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГАХ

Государственным предприятием «БелЮрОбеспечение» (192821149) назначено проведение электронных торгов:

Организатор	Филиал № 5 «Гродненский КСМ» ОАО «Красносельскстройматериалы»
Предмет	Лот № 9.2024.09.00027 клуб-столовая площадью 2328,1 кв. м
Место нахождения	г. Гродно, ул. Санаторная, 5Б
Начальная стоимость	521 171,00 белорусских рублей с НДС

Торги будут проведены 26.09.2024 с 9.00 до 18.00 на ЭТП e-auction.by.

Задаток в размере 10 процентов от стоимости лота должен быть зачислен после аккредитации (верификации) заявителя на ЭТП в срок до 16.00 25.09.2024. Подробная информация размещена на сайте e-auction.by в разделе «Аукционы».

УРАЖАННІ І АДКРЫЦЦІ

На Чырвонапрэсненскай набярэжнай, 14 у сталіцы Расійскай Федэрацыі з 4 да 8 верасня прайшоў 37-ы Маскоўскі міжнародны кніжны кірмаш

Падзея ўражлівая, яе ў значнай ступені можна лічыць своеасаблівай штогадовай заканадаўчай пляцоўкай для развіцця кніжнай справы на ўсёй постсавецкай прасторы. Менавіта тут калегам-выдаўцам, бібліятэкарам, кнігагандлярам прадстаўляецца большасць кніг, якія выдаюцца на працягу мінулага года, тут праходзяць важныя перагаворы, канферэнцыі, круглыя сталы, тут абмяркоўваюцца ў розных фарматах тэндэнцыі развіцця кніжнага рынку ў Расіі і ў суседніх краінах, ды і ва ўсім свеце таксама. Гэтымі ж днямі на адной пляцоўцы з традыцыйным кніжным кірмашом праходзіў і II Маскоўскі міжнародны дзіцячы кніжны кірмаш. Уваход на абедзве прадстаўнічыя падзеі быў вольны, што даволі важна для наведвальнікаў. Дарэчы, у Беларусі практыка вольнага ўваходу на кніжныя выстаўкі і кірмашы існуе пастаянна... Па традыцыі ў кніжным свеце ў Расіі ўдзельнічала і дэлегацыя Рэспублікі Беларусь, сфарміраваная пад кіраўніцтвам Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь. У складзе дэлегацыі — і кнігагандляры, і выдаўцы...

БЕЛАРУСКІ СТЭНД

На стэндзе «Кнігі Беларусі» было размешчана некалькі соцень навінак нашых айчынных выдавецтваў — прадукцыя выдавецтваў «Мастацкая літаратура», «Беларусь», Выдавецкі дом «Звезда», выдавецтва «Беларуская навука», БелТА, выдавецтва «Адукацыя і выхаванне». Расказвае галоўны рэдактар часопіса «Малодосць» Вольга Рацэвіч, якая прадстаўляла выдавецтва «Мастацкая літаратура»:

— Разам з іншымі выданнямі мы прывезлі на кірмаш шмат класічнай літаратуры — паэтычныя і празаічныя кнігі добра вядомых класікаў беларускай літаратуры, зборнікі Якуба Коласа, Янкі Купалы, Уладзіміра Караткевіча, Васіля Быкава, Івана Шамякіна, Вячаслава Адамчыка... Як на беларускай, так і на рускай мове. Кіраваліся пры гэтым спадзяваннямі, што на кірмаш да беларускага стэнда зазірнуць нашы суайчыннікі альбо нашчадкі беларусаў, якія жывуць у Маскве, Падмаскоў'і, якія гатовы прыехаць з блізкіх да Масквы гарадоў. І прыемна, што такія сустрэчы на кірмаш адбываліся. Яны яшчэ і тым цікавыя, што мы пачулі запыты на заўтра. І, безумоўна, гэтыя падказкі ўлічым пры планаванні нашай работы на будучы год.

Найболей запатрабаванымі на стэндзе «Кнігі Беларусі» былі краіназнаўчыя выданні — рознага характару альбомы, даведнікі выданні, энцыклапедыі. Госці набывалі філакартычныя альбомы Уладзіміра Ліхадзедава, звярталіся да кніг, прысвечаных падзеям Вялікай Айчыннай вайны. Распытвалі, папярэдне, відаць, займаўшы некаторую інфармацыю праз сацыяльныя сеткі, і пра даследаванні доктара біялагічных навук Анатоля Федарука, які на працягу некалькіх дзесяцігоддзяў плённа вывучаў і апісваў старадаўнія сядзібы розных куточкаў Беларусі. Звярталі наведвальнікі ўвагу і на кніжную серыю «Сучасная беларуская літаратура», праектаваннем і выданнем якой займаюцца вядомае беларускае адукацыйнае

выдавецтва «Аверсэв» і Саюз пісьменнікаў Беларусі.

«МАСТАЦТВА КНІГ» ДЗЯРЖАЎ — УДЗЕЛЬНІЦ СНД: БЕЛАРУСЬ ЛІДЗІРУЕ

Таксама па даўняй традыцыі ў час Маскоўскага кніжнага кірмашу падводзяцца вынікі аўтарытэтнага на ўсёй постсавецкай прасторы конкурсу на найлепшае кніжнае выданне. Сёлета ў гэтым творчым праекце саборнічалі выдавецтвы шасці краін — Азербайджана, Беларусі, Казахстана, Кыргызстана, Расіі, Таджыкістана. У беларусаў — наступныя перамогі. Першае месца ў намінацыі «Садружнасць» заняла кніга палітолага Сяргея Мусіенкі і публіцыста Максіма Осіпава «Привкус цветных революций», якая пабачыла свет у выдавецтве «Беларусь». Другое месца ў намінацыі «Мая краіна» — у фотаальбоме В. Шышанава і А. Пушнякова «Віцебск 1050» (выдавец — БелТА). У саборніцтве «Дыялог культур» першае месца — за кнігай «Казкі народаў Беларусі» (у выдавецтве «Беларусь» іх уклаў Аляксандр Сачанка; кніга выйшла ў серыі «Вялікая энцыклапедыя маленькага прафесара»).

Выдавецтва «Беларусь» атрымала перамогу і ў намінацыі «Кніга для дзяцей і юнацтва» — за кнігу «Школа юнага алімпійца: дзесяць пра спорт». Выданне ўбачыла свет у серыі «Беларуская дзіцячая энцыклапедыя». Дыпломам трэцяй ступені гэтае ж выдавецтва ў раздзеле «Навука і адукацыя» адзначана за кнігу С. Шмарлоўскага і В. Давідовіч «Выбары ў Беларусі. Кратка пра галоўнае». Сярод вылучаных на «Арт-кнігу» другое месца — у кнігі публіцыстыкі, загадчыка аддзела культуры Выдавецкага дома «Беларусь сёння» Ірыны Аўсян'ян «Ведаем, ганарымся! Вядомыя людзі Беларусі» (яе цудоўна аформіў кніжны графік, карыкатурыст Алех Карповіч). Кніга ўбачыла свет у Выдавецкім доме «Звезда». У намінацыі «Мастацтва ілюстрацыі» дыплом другой ступені атрымала выдавецтва «Беларусь» за кнігу «Тайна магического кристалла».

У раздзеле «Аддрукавана ў Садружнасці» першае месца — у кнігі мінскага выдавецтва «Форум» «Ад Масквы да Брэста». Намінацыя «Перамога» прынесла першае месца філакартычнаму альбому беларускага калекцыянера лаўрэата Прэміі Саюзаў дзяржавы Беларусі і Расіі ў галіне культуры і мастацтва, лаўрэата Прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Уладзіміра Ліхадзедава «Беларусь непераможная». І самая галоўная намінацыя — «Гран-пры». Спецыяльны дыплом атрымала кніга публіцыста Алега Усачова «Партызаны Беларусі» (выдавецтва «Беларусь»).

Спецыяльным дыпломам конкурсу «Мастацтва кнігі»

нага кірмашу стаў круглы стол беларускіх і расійскіх пісьменнікаў «Разам: традыцыі, вопыт, перспектывы да Брэста». Намінацыя «Перамога» прынесла першае месца філакартычнаму альбому беларуска-расійскага літаратурнага адзінства, які прайшоў у Пасольстве Рэспублікі Беларусь у Расійскай Федэрацыі. Размова адбылася даволі цікавая, насычаная разглядам розных актуальных і праблемных пытанняў увогуле ў гуманітарным развіцці грамадства. Пісьменнікі, кнігавыдаўцы дзяліліся сваёй ацэнкай зносінаў з чытачамі, асабліва — з моладдзю і школьнікамі. Расійскі дзіцячы пісьменнік, кандыдат псіхалагічных навук Лілія Кандыбовіч, якая часта бывае і ў Беларусі, звярнула ўвагу на патрэбу стварэння сучасных маста-

Фота БелТА

дзяржаў — удзельніц СНД адзначана кніга журналісткі Валерыі Сцяцко «Творец свайго судыбы». Аляксей Талай (Выдавецкі дом «Звезда»).

— Беларускія здабыткі ў кнігавыданні не могуць не радаваць, больш за тое — нават не могуць не ўражваць, — каментуе вынікі конкурсу «Мастацтва кнігі краін СНД» рэфэрэнт упраўлення выдавецкай і паліграфічнай дзейнасці Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь Вікторыя Лукашэў. — Высокае журы, эксперты Міждзяржаўнага савета па супрацоўніцтве ў галіне перыядычнага друку, кнігавыдання і паліграфіі дзяржаў — удзельніц СНД традыцыйна адзначаюць высокі ўзровень выдавецкай працы ў Беларусі. Дадам, што нашы пераможцы на конкурсе «Мастацтва кнігі» дзяржаў — удзельніц СНД прайшлі строгі адбор у плане вылучэння з Беларусі. Прыемна, што сёлета былі падведзены вынікі і ў саборніцтве найлепшых кнігаран на прасторы Садружнасці Незалежных дзяржаў. Адзначаны і наш мінскі «Светач».

АГУЛЬНЫ МАСТАЦКІ, ЛІТАРАТУРНЫ ПОШУК

Падзеяй 37-га Маскоўскага міжнароднага кніж-

кіх вобразаў герояў, з якіх юныя чытачы маглі б браць прыклад. Кнігавыдавец Сяргей Маісееў расказваў пра свой выдавецкі вопыт стварэння кніг, звязаных з агульнымі аспектамі гісторыі народаў Расіі і Беларусі. Сяргей Мікалаевіч адзначыў, што намаганні пісьменнікаў, кнігавыдаўцоў без выразнай падтрымкі сістэмы адукацыі наўрад ці будуць эфектыўнымі. Часам і пры ўмове, што гатовы бяссплатна перадаць кнігі школьнікам, выдаўцы не знаходзяць падтрымку ў інстытутаў адукацыі.

Старшыня Саюза пісьменнікаў Расіі Мікалай Іванов унёс прапановы больш шырокага супольніцтва ў справе падтрымкі творчай моладзі. І ў Мінску, і ў Маскве ў пісьменніцкіх арганізацыях працуюць саветы творчай моладзі. Важна, каб быў наладжаны абмен ініцыятывамі, рознымі праектамі. Дзеля гэтага неабходна звяртаць увагу і на развіццё мастацкага перакладу. Гэтыя ініцыятывы прайшліся даспадобы і галоўнаму рэдактару часопіса «Роман-газета» вядомаму празаіку Юрыю Казлову. Ён не першы раз вылучае ідэю прадстаўлення на старонках свайго выдання, а таксама «Детской роман-газеты» твораў беларускіх пісьменнікаў, у тым ліку — і перакладаў на рускую мову аповесцяў

і апавяданняў тых літаратараў, хто піша па-беларуску. У найбліжэйшы час «Роман-газета» надрукуе новы твор Вячаслава Бандарэнкі, які жыве і працуе ў Беларусі, але часта друкуецца ў Маскве. Цікавым было выступленне даследчыцы гісторыі літаратуры пушкіністкі Ларысы Чаркашынай, якая, дарэчы, нарадзілася ў Беларусі, у Ваўкавыску. Ларыса Андрэеўна гаварыла пра магчымасці выкарыстання класічнай літаратурнай класікі ў справе выхавання чытача.

Дарэчы, ён прыйшоў да чытачоў, наведвальнікаў маскоўскага кніжнага свята з уласнай публіцыстычнай кнігай — «Культурная рэвалюцыя». У цэнтры ўвагі — і дырэктар Дэпартаменту дзяржаўнай падтрымкі перыядычнага друку і кніжнай індустрыі Міністэрства лічбавога развіцця, сувязі і масавых камунікацый Расійскай Федэрацыі Уладзімір Грыгор'еў. З гэтымі кіраўнікамі на пляцоўцы кірмашу і сустрэліся генеральны дырэктар ААТ «Белкніга» Уладзімір Матусевіч і старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі, дырэктар — галоўны рэдактар Выдавецкага дома «Звезда» Алесь Карлюкевіч. Размова ішла пра больш актыўнае супрацоўніцтва беларускіх і расійскіх кніжнікаў, пра юбілей пісьменнікаў, чыя творчасць аднолькава цікавая і ў Расіі, і ў Беларусі. У час перагавораў вылучана ідэя правесці новы кніжны фестываль з удзелам расійскіх выдавецтваў у Беларусі — напрыклад у адной са славутых гістарычных мясцін. Некалі фестываль такога характара ўжо праводзіўся — «Кніжны сустрэчы ў Мірскім замку» (2019—2020 гады). Заснавальнікам яго было Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Для беларускага чытача, публіка, безумоўна, пляцоўка такога характара, знаёмства з кніжнымі навінкамі Расіі — вартая ўвагі падзея.

Уладзімір Уладзіміравіч Матусевіч сустрэўся і з галоўным рэдактарам часопіса «Кніжная індустрыя», прэзідэнтам Асацыяцыі кнігараспаўсюджвальнікаў Расіі Святланай Зорынай. Ішла размова пра больш шырокую прапаганду беларускай кнігі ў Расійскай Федэрацыі. Прайшлі перагаворы і з кіраўніцтвам аўтарытэтнага расійскага праекта «Кніжны цягнік». Максім Афоненкаў і Дзяніс Котаў унеслі прапанову пракласці маршрут «Кніжнага цягніка» з удзелам вялікай дэлегацыі беларускіх пісьменнікаў і праз сталіцу Беларусі — Мінск.

ЗАДАННІ НА ЗАЎТРА

Сярод цікавых асоб, пісьменнікаў, грамадскіх, палітычных, культурных дзеячаў навідавоку на міжнародным кніжным кірмаш былі перш-наперш расійскія пісьменнікі, аўтары папулярных кніг, кіраўнікі славутых выдавецтваў. Па традыцыі ганаровы госць Маскоўскага кірмашу — спецыяльны прадстаўнік Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі па міжнародным культурным супрацоўніцтве Міхаіл Швыдкой.

...Расійская Федэрацыя мае свой каляндар кніжных кірмашоў, кніжных фестываляў і выставак. Праводзяцца яны не толькі ў Маскве і Санкт-Пецярбургу, але і ў іншых гарадах, іншых рэгіёнах. Мажліва, і беларуска-расійскае кніжнае супрацоўніцтва варта распаўсюдзіць на больш шырокую прастору, вылучыўшы новыя ініцыятывы па прапагандзе айчыннай кнігі, па пашырэнні магчымасцяў у беларусаў адкрываць новыя прасторы знаёмства з расійскай кнігай.

Кастусь ХАДЫКА.
Масква.

АРТЭФАКТЫ, ДАКУМЕНТЫ, СУДОВЫЯ СПРАВЫ

Што ажыўляе гісторыю Мінска

УЖО стала добрай традыцыяй напярэдадні дня нараджэння сталіцы праводзіць міжнародную навукова-практычную канферэнцыю «Мінск і мінчане: дзесяць стагоддзяў гісторыі». Сёлета ў Інстытуце гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук яна сабрала вучоных, работнікаў музеяў, архіваў, выкладчыкаў, краязнаўцаў ужо сёмы раз. Канферэнцыя была прысвечана 525-годдзю надання Мінску Магдэбургскага права. У рамках чатырох секцый прагучала каля ста навуковых дакладаў, якія ахоплівалі розныя гістарычныя перыяды. Таксама працавала выстаўка, дзе былі прадстаўлены як кнігі даследчыкаў гісторыі горада, так і архіўныя крыніцы.

«Не трэба слёз,
не трэба распачы»

Падчас адкрыцця канферэнцыі акадэмік-сакратар аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі Аляксандр Каваленя згадаў, што першы раз свята горада жыхары сталіцы адзначылі 28 мая 1967 года. І хаця ў савецкія часы не прынята было адзначаць святы гарадоў, тым не менш мінчане не забываліся пра дзень нараджэння сталіцы. А ў 2007 годзе па ініцыятыве Інстытута гісторыі і Мінгарвыканкама прайшла першая навуковая канферэнцыя, звязаная з даследаваннем гісторыі горада. Акадэмік упэўнены, што сабраныя даследчыкамі матэрыялы важна выкарыстоўваць у падрыхтоўцы падрастваючага пачатковага ўзроставага дзяржава. У 1919 годзе Мінск стаў сталіцай савецкай сацыялістычнай рэспублікі. У савецкай гісторыі ён пачаў імклівае індустрыяльнае развіццё, з гонарам вынес цяжкія выпрабаванні Вялікай Айчыннай вайны, аб чым сведчыць высокае званне горада-героя, якое было прысвоена ў 1974 годзе.

— З моманту свайго заснавання Мінск з'яўляўся важным паселішчам, якое мела стратэгічнае значэнне і ўжо ў XII ст. стала цэнтрам удзельнага княства. Менавіта ў Мінску была абвешчана і пачыналася беларуская нацыянальная дзяржава. У 1919 годзе Мінск стаў сталіцай савецкай сацыялістычнай рэспублікі. У савецкай гісторыі ён пачаў імклівае індустрыяльнае развіццё, з гонарам вынес цяжкія выпрабаванні Вялікай Айчыннай вайны, аб чым сведчыць высокае званне горада-героя, якое было прысвоена ў 1974 годзе.

Аляксандр Каваленя згадаў, што ў гады вайны ў мінскім падполлі змагалася больш за 9 тысяч патрыётаў, і зачытаў радкі з ліста, дасланага з засценкаў гестапа Іванам Казловым: «Слёз не трэба, к чорту слёзы. Гінуць мільёны, а чым мы лепшыя за іх? Сапраўдны патрыёт той, хто смела глядзіць у вочы смерці. Не трэба слёз, не трэба распачы. Наша кроў не пральцецца дарма. Трымайцеся, не бойцеся і не адчайвайцеся. Эх, жыць вельмі хочацца. Помсціць гэтым варварам — вось што трэба рабіць».

Менавіта перыяду Вялікай Айчыннай вайны на канферэнцыі было прысвечана некалькі дакладаў. Так, загадчык цэнтра ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі Аляксей Літвін раскажаў пра падпольную арганізацыю на тэрыторыі Грушаўскага пасёлка, якая дзейнічала ў Мінску з 1941 да 1943 года. Да гэтага часу пра яе вельмі мала напісана, але вучоны ўпэўнены, што абавязкова трэба збіраць інфармацыю пра патрыётаў. Яшчэ ў 1980-я гады ён быў членам камісіі, якая займалася вывучэннем мінскага падполля. Для таго, каб інфармацыя пра падпольшчыкаў была прызнана мінскім гаркам партыі, трэба было давесці на дакументальнай базе, на аснове паказанняў сведкаў, савецкіх і нямецкіх крыніцаў, што арганізацыя існавала. Так, падчас работы з дакументамі ён выйшаў на арганізацыю, якая працавала ў адным з рабочых пасёлкаў — Грушаўскім. Асноўная маса яе удзельнікаў — камуністы, камсамольцы і члены іх сем'яў. У склад арганізацыі ўваходзіла

некалькі падпольных груп. Кіраваў ёй Сямён Гапоненка. Як заўважыў гісторык, асабліва сцяг гэтай арганізацыі, як і іншых, што ствараліся ў Мінску ў 1941 годзе, у першую чаргу ў тым, што спачатку камуністы ўстанаўлівалі сувязі з кіруючымі кадрамі, якіх ведалі да вайны.

Паступова ствараўся ланцужок падпольных арганізацый, якія існавалі ў розных частках Мінска. Трагедыя мінскага падполля ў тым, што яно было некалькі разоў раскрыта нямецка-фашысцкімі карнымі органамі. Было некалькі буйных праваўлаў, адзін з іх — у сакавіку—красавіку, другі — у верасні—кастрычніку 1942 года.

Па вуліцы Пагранічная, 5 праживаў Сямён Гапоненка, побач жыў яшчэ адзін камуніст. Вакол іх пачалі аб'ядноўвацца камуністы, пераважна тыя, што прыехалі з Беластока і заходніх абласцей Беларусі. Сярод іх былі і камандзіры, палітработнікі Чырвонай Арміі, якія не трапілі ў палон, але, калі апынуліся ў акружэнні, ішлі ў вялікі горад, дзе працаваў адзін камуніст. Вакол іх пачалі аб'ядноўвацца камуністы, пераважна тыя, што прыехалі з Беластока і заходніх абласцей Беларусі. Сярод іх былі і камандзіры, палітработнікі Чырвонай Арміі, якія не трапілі ў палон, але, калі апынуліся ў акружэнні, ішлі ў вялікі горад, дзе працаваў адзін камуніст.

Падпольная група была галоўнай у арганізацыі партызанскага атрада Нікіціна. Атрад хутка папаўняўся людзьмі, перадавалася зброя. Нікіцін прыняў рашэнне рухацца за лінію фронту. Да гэтага яго атрад правёў шэраг дыверсій, удзельнічаў у разгроме паліцэйскага батальёна. Да лістапада 1942 года, калі атрад удалося выйсці за лінію фронту ў Мінску, ужо адбыліся арышты і былі пущаны чуткі, што падполле правакацыйнае. Нікіцін і ўсе яго людзі трапілі пад падазрэнне. Нікіцін быў арыштаваны. Але захаваліся дакументы, якія ён рыхтаваў, каб прадставіць сваіх людзей да ўзнагарод, а ў іх — шмат інфармацыі пра дзейнасць падпольнай групы. Быў арыштаваны і Гапоненка, загінуў у турме Герасіменка. І гэта адна з прычын, чаму пра падпольную групу не прынята было згадваць.

Навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Валерый Надгачаў раскажаў пра падпольную групу «Артур», інфармацыі пра якую багата ў Нацыянальным архіве. «Артур» — псеўданім яе кіраўніка Мікалая Філановіча і пазыўны радыёстанцыі.

— На прыкладзе групы можна добра ілюстраваць работу падполля. Дастаткова матэрыялаў захавалася, якія дазваляюць скласці

ўяўленне аб структуры, задачах і нават размеркаванні роляў падпольшчыкаў. У шэрагу выпадкаў магчыма прасачыць іх лёсы. Вядомы і праціўнік — смаленскае СД, якое абсталявалася на Астроўскага, 7, а ў сутарэннях там была арганізавана турма, дзе праз катаванні прайшлі многія падпольшчыкі, якія пасля загінулі ў Трасцянецкі, — заўважыў даследчык і звярнуў увагу на тое, што падпольная група «Артур» можа лічыцца «доўгажыхаром»: яна дзейнічала да 1944 года. Дакументы сведчаць, як вялася работа: горад быў падзелены на ўмоўныя зоны, а таксама на так званыя прыгарадныя. У кожнай дзейнічала свая група. Архіўная справа на групу «Артур» — адна з нямногіх, дзе ўказана, якія задачы выконвалі падпольшчыкі, якія мелі «пасады»: агент-асведмляльнік, кіраўнік групы чыгуначнага ўліку, камандзір групы дыверсій на чыгунцы, камандзір аператыўнай групы мясцовай разведкі.

Гісторыя «Артура» звязана з аператыўнай групай Леаніда Сарокі, які ў верасні 1942 года быў закінуты на акупаваную тэрыторыю для выдзянення барацьбы. У кастрычніку 1942 года пра яго маецца інфармацыя як пра камандзіра партызанскага атрада імя Варашылава. А ў лістападзе ён стварае разведудзвод Філановіча.

Сарока загінуў у чэрвені 1944 года, падрыхтаваны ім узнагародныя лісты так і не былі выкарыстаны.

Раскапаная гісторыя

Адна з ключавых тэм канферэнцыі датычылася гісторыі ўзнікнення горада. Ужо не першы год вядуцца раскопкі гарадзішча на Менцы. Кіраўнік іх — археолаг Андрэй Вайцяховіч — прадставіў апошнія вынікі даследаванняў. У мінулым годзе, згодна з даручэннем Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, на археалагічным комплексе пачаліся маштабныя даследаванні, мэтай якіх было пацвердзіць ці, наадварот, абвергнуць версію, што пасяленне побач з ракой Менкай з'яўлялася старажытнарускім горадам, які і мог быць летанісным Мінскам. Летась даследаванні далі багаты матэрыял, які сёлета быў дапоўнены новымі артэфактамі.

— У мінулым годзе галоўнай падзеяй стала даследаванне вала вялікага гарадзішча. У канцы восені мы знайшлі і раскрылі сляды драўляных канструкцый, — падзяліўся археолаг.

У гэтым годзе было зроблена некалькі раскопаў: на месцы

прарэзкі вала, на малым гарадзішчы, і тры раскопы на пасадзе і на пляцоўцы вялікага гарадзішча. У выніку даследавання вала былі расчышчаны рэшткі кляццяў, якія ўяўлялі сабой аснову драўляна-земляных умацаванняў. Сярэдні памер кляці — 14 на 8 метраў. Яны былі складзены з дубовых бярвёнаў. Вышыня сцяны дасягала 6-7 метраў. Находка ўнікальная: ва Усходняй Еўропе няма пабудовы такой захаванасці. Радыевугляродны аналіз дрэва, праведзены летась, паказаў, што час пабудовы кляццяў, верагодней за ўсё, адносіцца да 990-х гадоў. У запаўненні кляццяў былі знойдзены шматлікія фрагменты керамікі, падвескі, прысцянак, наканечнікі стралы, каля 12 драўляных рыдлёвак. Усе гэтыя матэрыялы датуюцца X — пачаткам XI ст., што пацвярджае радыевугляродны аналіз. У адным з дрэў знайшлі ўстаўленую сквіцу дзіка. Прыклады такіх свяшчэнных дубоў вядомы, яны адносяцца да

паганскага часу. Акрамя таго, з боку ракі Менкі знойдзены яшчэ два дадатковыя рады ўмацаванняў, якія былі выкананы ў іншай тэхніцы — дубовыя бярвёны, укладзеныя ў чатыры вянцы. Іх утрымлівалі бярвёны з крукамі.

Зыходзячы з унікальнасці канструкцый, прынята рашэнне іх кансерваваць. Дзве кляці і частка новых выяўленых абарончых збудаванняў былі выняты і вывезены ў Гомель, дзе спецыялісты маюць вялікі вопыт у рэстаўрацыі і кансервацыі морунага дубу.

На пляцоўцы вялікага гарадзішча, нягледзячы на тое, што культурны пласт быў моцна пашкоджаны гаспадарамі сядзібы, якая тут існавала ў XVI—XIX ст., атрыманы дадаткова цікавыя матэрыялы старажытнарускага часу, зафіксаваны ў паўднёва-заходняй частцы раскопу сляды магутнага пажару, які адбыўся ў XI стагоддзі. Сярод знойдзеных матэрыялаў — крыжык, некалькі свінцовых пломб, элементы адзення XI—XII ст., шматлікія нажы, ключы і іншыя матэрыялы гэтага часу і, канешне, вялікая колькасць фрагментаў керамікі. Але самая цікавая знаходка — пахаванні. Гэта знаходка дае падставу меркаваць, што недзе побач была царква. Падобныя пахаванні за сценамі маглі здзяйсняцца толькі ў адным выпадку: калі яны былі звязаныя з царквой, чаму ёсць шмат прыкладаў у старажытнарускіх гарадах. У наступным годзе плануецца працягнуць даследаванні

і зрабіць спробу адшукаць месца былой царквы. На тое, што яна існавала, указваюць нацельныя крыжыкі, кадзіла і гузік, які, хутчэй за ўсё, быў на адзенні манаха. Калі рэшткі храма атрымаецца адшукаць, магчыма, гэта будзе самая старажытная царква на тэрыторыі Цэнтральнай Беларусі.

Цікавымі матэрыяламі багаты і раскоп на малым гарадзішчы. На пляцоўцы гарадзішча каля вала знойдзены сляды згарэлай кляці. Сляды магутнага пажару зафіксаваны амаль па ўсёй пляцоўцы гарадзішча. У пажары знойдзены шматлікія фрагменты наканечнікаў стрэл, баявая сякера, заклёпкі, магчыма, ад драўляных шчытоў. Гэта паказвае на тое, што на малым гарадзішчы знаходзіліся прадстаўнікі дружыны, быў ваенны канфлікт, і малое гарадзішча спалілі. Раскопкі паказалі, што суседняя частка паўднёва-заходняга вялікага гарадзішча таксама падвяргалася магутнаму пажару.

— Матэрыялы яшчэ будуць апрацоўвацца, але ўжо з упэўненасцю можна сказаць, што пасяленне на Менцы было старажытным горадам, які меў буйныя драўляныя ўмацаванні — вышыней каля 8 метраў. Прычым знойдзеныя ў археалагічным комплексе на Менцы кляці з'яўляюцца драўляна-землянымі ўмацаваннямі, характэрнымі для старажытнарускага горада X—XI ст., а ўмацаванні Мінска на Свіслачы ўласцівыя для XII ст., — заўважыў археолаг.

Новыя тэмы

Падчас канферэнцыі закраналіся і малавядомыя старонкі горада, пры гэтым даследчыкі распрацоўвалі новыя пытанні. Расказвалі, напрыклад, пра канфесійнае жыццё Мінска XVII ст., першую ўсебеларускую краязнаўчую канферэнцыю, дзейнасць мінскага сіроцкага суда ў XIX стагоддзі. А старшы навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Алена Сакольчык распавяла пра мінскіх падкідшыаў. У другой палове XIX стагоддзя радкі пра іх можна было знайсці ў перыёдыцы. Пра актуальнасць праблемы сведчыць і народная творчасць — песні, казкі, а часам і прозвішчы: так, саборным маглі назваць немаўля, знойдзенае пры храме. Малых пакідалі пры шпіталях, дабрачынных арганізацыях, побач з дамамі багатых, бяздзетных сем'яў. Дарэчы, пакіданне дзяцей у людным месцы не каралася настолькі жорстка, як там, дзе малага маглі б і не знайсці. У першым выпадку вінаватым прызначалі тры месяцы пазбаўлення волі. Адшукаць вінаватых было няпроста. Паліцэйскія, якія гэтым займаліся, апытвалі магчымых сведкаў, уважліва прыглядаліся да рэчаў, якія былі з малым. Укладаліся ў скруткі з немаўляткамі часам і багатыя рэчы, і запіскі, дзе пазначаліся звесткі пра веравызнанне малага і ці ахрышчаны ён. Праўда, як заўважыла даследчыца, у тых справах, што яна разглядала, запіскі ніколі не дапамагалі ў пошуку, часцей спрацоўвалі чуткі, у якіх часам гараджане абмяркоўвалі пазашлюбныя сувязі.

Запісала Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, фота аўтара.

АРЫЕНЦЫ ВЯЛІКАГА

Адкрыццё новага тэатральнага сезона для многіх калектываў звязана з абнаўленнем і ўвядзеннем іншых падыходаў да працы. Пра што і заяўляе Вялікі тэатр Беларусі, нават на ўзроўні продажу квіткаў. Ужо цяпер іх можна набыць на спектаклі, якія запланаваны ў снежні.

НОВЫЯ ўМОВЫ

— Упершыню ў нас атрымалася сваю афішу скласці далёка наперад. Гэта вялікая справа — доўгатэрміновае планаванне, але так і павінна быць. Радуе, што палова квіткаў на снежань ужо прададзена. Нам гэта цяпер жыццёва неабходна, таму што новыя ўмовы фінансавання патрабуюць таго, каб мы бачылі, што нас чакае наперадзе, — адзначыла генеральны дырэктар Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра Беларусі Кацярына Дулава на сустрэчы перад афіцыйным адкрыццём сезона. — Калі мы ўступаем у перыяд новых фінансавых умоў, то перад намі стаіць задача — падумаць пра тое, як у тэатр могуць паступаць грошы, як яны павінны расходвацца. Задача даволі дэразкая, пры тым што ўмовы працы практычна не змяніліся. Тым больш што для тэатра даход (найбольш вялікая яго частка) — гэта продаж квіткаў і гастролі (а цяпер гэта даволі складана). Але мы знаходзім выйсце, і магу канстатаваць, што вытрымліваем патрабаванні, якія прапанавала дзяржава, каб напрыканцы года атрымаць фінансавыя паказчыкі, якіх ад нас чакаюць.

Абнаўленне датычыцца і самога калектыву: у новым сезоне ў тэатр прыходзяць 18 маладых спецыялістаў, у прыватнасці 11 з іх — у трупы балета, у трупы оперы адзін саліст, чацвёра музыкантаў — у аркестр. Дзеля больш паспяховай адаптацыі навічкоў у калектыве ўвядзена практыка настаўніцтва: за кожным пачаткоўцам замацоўваецца мэтр, які будзе яго творчым куратарам.

ПРЭМ'ЕРЫ СЕЗОНА

— Сур'ёзна рыхтуемца да прэм'еры рэдкага і новага для нас праекта, у якім задзейнічаны ўсе трупы, — «Патэтычны дзённік памяці». Гэта вялікае палатно, прысвечана падзеям вайны і міру, трагічным і радасным момантам гісторыі нашай краіны. Найбольш важна для нас, што выкарыстана класічная музыка беларускіх кампазітараў, якая прайшла выпрабаванне часам. Гэта найлепшыя майстры, якія ў 50—60—70-я гады мінулага стагоддзя пісалі пра вайну з высокай ступенню актуальнасці, пачуццём трагізму. Спадзяёмся, што прэм'ера, якая павінна адбыцца ўжо напрыканцы верасня, надасць новае гучанне гэтай тэме. Знакавы факт, што нас падтрымаў кіраўнік дзяржавы, і пастаноўка атрымала неабходнае фінансаванне, — паведаміла Кацярына Дулава. — Згодна з умовамі гранта, мы павінны паказаць гэты праект у іншых гарадах Беларусі. Калі ўбачылі, што ў нас атрымалася (а гэта манументальнае палатно, шмат масавых сцэн з удзелам балета, хору), і пачалі вывучаць сцэнічныя пляцоўкі, то зразумелі: складана з тымі, якія падтрымліваюць нашы патрабаванні. Але ўсё наша творчае кіраўніцтва з'ездзіла ў Брэсцкую крэпасць, і мы прыйшлі да высновы, што там сама атмасфера адпавядае дзеі. Таму 5 кастрычніка гэты спектакль прадставім без дэкарацый — іх ролю выканае сама крэпасць і яе манументальныя кампазіцыі.

Таксама на новы сезон кіраўніцтва Вялікага аанусе прэм'еру абноўленага дзіцячага спектакля «Тры парсючкі» для самых маленькіх. Цяпер цалкам пераглядаюцца касцюмы, сцэнаграфічнае вырашэнне. Спектакль павінен стаць больш яркім, дынамічным.

Прэм'ера для дарослых — спектакль, які ёсць у оперным тэатры любой краіны, — «Яўгеній Анегін» Пятра Чайкоўскага. Мы яго ўбачым у новым варыянце, што прапануе Ганна Маторная. Мастак па касцюмах — Таццяна Лісавенка. Дырыжор і музычны кіраўнік пастаноўкі — Арцём Макараў. Яго прэм'еру прымяраюць да адкрыцця опернага форуму ў снежні.

Дарэчы, у межах опернага форуму для нас рыхтуюць нямала адметных падзей. Адна з іх — канцэрт лаўрэатаў конкурсу Алены Абрацовой. Але варта звярнуць увагу на ўдзел у форуме Чувашскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета. Дзякуючы тэатру «Волга Опера» з горада Чабаксары мы ўпершыню ўбачым узор электроннай оперы, што прагрэмела на ўсю Расію. І яшчэ амбінная ідэя — каб нейкі твор выканалі ўсе запрошаныя выканаўцы.

У другой палове сезона (напрыканцы сакавіка) Ігар Колб павінен запрасіць на вечар трох аднаактовых балетаў. А ў канцы мая — чэрвені чакаем оперу, якой не было на сцэне Вялікага тэатра Беларусі ніколі, — «Арлеанская дзева» Пятра Чайкоўскага. Пастаноўшчыкам выступіць Георгій Ісаакян, галоўны рэжысёр і мастацкі кіраўнік Маскоўскага дзяржаўнага акадэмічнага Дзіцячага музычнага тэатра імя Наталлі Сац. Музычным кіраўніком пастаноўкі будзе Арцём Макараў.

КАНЦЭРТЫ, ГАСТРОЛІ

Згадаючы самае адметнае выступленне, якое артысты тэатра мелі за апошні час, генеральны дырэктар без ваганняў назвала летнюю паездку ў Нікарагуа — хоць і далёка, але яно таго варта, таму што гала-канцэрт у оперным тэатры Манагуа адзначыў дзве даты: 80-годдзе вызвалення Беларусі і 45-я ўгодкі перамогі Сандзінісцкай рэвалюцыі:

— З нашага жыцця не сыходзяць мерапрыемствы, звязаныя з жыццём краіны. У прыватнасці, 8 снежня плануецца правядзенне канцэрта да 25-годдзя падпісання дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы. Пакуль гаворка ідзе аб прыездзе салістаў і аркестра Марыінскага тэатра на чале з Валерыем Гергіевым.

Акрамя таго, публіку чакае шэраг адметных канцэртаў, калі сябе як асобную творчую адзінку прадставіць сімфанічны аркестр тэатра. Юбілей кампазітара Яўгена Глебава сёлета будзе адзначаны паказам спектак-

ля «Маленькі прынц» — калі трупы балета вернецца з Самары, дзе бярэ ўдзел у новым фестывалі «Шастаковіч. Па-над часам». Балет «Ілюзіі каханьня» (гучыць музыка кампазітара) адкрые фестываль. Але паколькі праграма дазваляе згадаць сучаснікаў і сяброў Шастаковіча, то запрошаны яшчэ адзін наш балет — «Спартак» Арама Хачатурана ў пастаноўцы Валянціна Елізар'ева.

У другой дэкадзе снежня амаль месяц у гастрольным туры па гарадах Кітая будзе аркестр і артысты беларускай оперы. Але і нас не абыходзяць увагай. У кастрычніку з гастрольямі прыязджае тэатр імя Наталлі Сац, які не быў у Мінску ніколі: калі хто думае, як выхоўваць дзяцей на ўзорах высокай культуры і рабіць іх цікавымі для гэтай асаблівай аўдыторыі, то варта паклапаціцца пра квітку. Прывязуць дзве оперы: «Уладар мух» Яфрэма Падгайца і «Кармен» Жоржа Бізе — уяўляеце іспанскія жарсці ў пастаноўцы для дзяцей?.. Паглядзім.

Але спачатку на адкрыццё сезона, 8 верасня, Вялікі тэатр Беларусі абраў «Царскую нявесту» Рымскага-Корсакава. Таксама жарсці, і ўсё па-даросламу...

Ларыса ЦІМОШЫК.

Суайчыннікі

ЗАХОЎВАЦЬ ІДЭНТЫЧНАСЦЬ ДАЛЁКА АД РАДЗІМЫ

Пабачыла свет кніга «Малдаване Беларусі»

У Нацыянальнай бібліятэцы Рэспублікі Беларусі была прэзентавана кніга Лізаветы Квілінковай «Малдаване Беларусі: этнакультурная ідэнтычнасць і інтэграцыя». І хоць, як прызнаўся намеснік генеральнага дырэктара «нацыяналкі» Віктар Пшыбытка, тут у маецца каля пяці выданняў па культуры і традыцыях малдаван і 13 кніг гэтага ж аўтара, новае выданне — унікальнае навуковае даследаванне, прысвечанае малдаўскай дыяспары. Падобных прац няма ні ў адной з рэспублік постсавецкай прасторы. Больш за тое, не хапае і настолькі грунтоўных даследаванняў па іншых дыяспарах. А ў Беларусі працяваюць прадстаўнікі больш чым 150 нацыянальнасцяў. І, як падказаў Упаўнаважаны па справах рэлігій і нацыянальнасцяў Аляксандр

Румак, ён гатовы садзейнічаць у падрыхтоўцы падобных даследаванняў у дачыненні іншых нацыянальнасцяў. Упаўнаважаны заўважыў, што малдаване займаюць 11-е месца ў этнічнай структуры Беларусі. Яны з'яўляюцца спецыялістамі ў розных галінах, вельмі актыўныя ў грамадскім жыцці. Прадстаўнікі нацыянальна-культурнага аб'яднання далучаюцца да дабрачынных праектаў, бяруць удзел у канцэртах, фестывалях, святах, якія праводзяцца ў нашай краіне. У сваю чаргу дзяржава аказвае падтрымку, у тым ліку фінансавую, творчым калектывам, — напрыклад, ім шыюцца нацыянальныя строй. Усебакова раскрывацца прадстаўнікам дыяспары дапамагае тое, якая палітыка пабудавана ў дзяржаве. Як заўважыў Аляксандр

Фота Лізаветы ГОЛІЦ.

Румак, тут сустракаюць не па нацыянальнасці, а па дабрый душы.

Акцэнт на гэта зрабіла і аўтар кнігі. Дарэчы, з сотні рэспандэнтаў, якіх яна апытвала падчас работ над кнігай, ні ад кога не пачула крытычнага водгуку, усе адчуваюць тут сябе як дома. Іх шляхі да Беларусі былі рознымі. Нехта пасяліўся пасля Вялікай Айчыннай вайны, хтосьці атрымліваў адукацыю ў беларускіх ВНУ, прыехаў сюды працаваць па размеркаванні альбо апынуўся па сямейных абставінах.

Доктар гістарычных навук, дацэнт, вядучы навуковы супрацоўнік Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору НАН Беларусі Лізавета Квілінкова таксама прыехала сюды з Малдовы.

Ідэю ўзяцця за даследаванне этнасаў спачатку гагаўзаў, а пасля малдаван ёй падкінуў муж, які ў Малдове працаваў паслом Рэспублікі Беларусі. Дарэчы, даследчыца раней пісала і пра беларусаў Малдовы. Яна расказала, што працаваць над новай кнігай пачала ў 2020 годзе. «Я заўважыла, што праз этнічны супольнасці яркапра расочваецца палітыка беларускай дзяржавы ў адносінах да нацыянальных меншасцяў. Тут не ўзнікае ніякіх нацыянальных пытанняў, людзі могуць рэалізоўвацца ў адпаведнасці са сваімі дыпламамі. Гэта гаворыць пра многае».

У першую чаргу яна хацела паказаць традыцыі, культуру

малдаван, якія жывуць ва ўмовах дыяспары. Усё ж адна справа — займацца гэтым на радзіме, іншая — удалечыні. Яна таксама хацела перадаць асаблівасці нацыянальнага характару, кухні, працэс адаптацыі і інтэграцыі, тое, як малдаване ўспрымаюць беларусаў і наадварот, як выбудоваюць сваяцкія адносіны.

І, канешне, даследчыца пастаралася паказаць унёсак малдаван Беларусі ў сацыяльна-эканамічнае і культурнае развіццё краіны. Кніга багата ілюстраваная. Як упэўнена аўтар, тут паказана не толькі гісторыя малдаўскай дыяспары, але і нагул жыццё краіны, жыхарамі якой яны сталі.

Аўтар падзякавала старшыні таварыства сяброўства Беларусі — Малдова, Надзвычайнаму і Паўнамоцнаму Паслу Рэспублікі Малдова з 2017 да 2022 года Віктару Сарачану за дапамогу ў рабоце над кнігай. У сваю чаргу ён адзначыў не толькі тытанічную працу даследчыцы па зборы інфармацыі, але і тое, што яна змясціла ў пачатку кнігі кароткую гісторыю Малдовы, што ў наш час, калі многія псеўдагісторыкі спрабуюць даказаць, што раней такой краіны не было, надзвычай важна. Мова, культура, традыцыі — у тым ліку ў захаванні дыяспары — ці не лепшая абарона гісторыі, народа.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

**Могилевский филиал
РУП «Институт недвижимости и оценки»
извещает о проведении открытого аукциона
по продаже имущества**

**ОАО «Могилевхимволокно»
(г. Могилев, пр-т Шмидта-35)**

**Аукцион состоится 25.09.2024 в 11.00
по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352
(офис Организатора аукциона)**

Лот № 1 – капитальное строение с инв. 700/С-49754 – здание пилорамы РСЦ СГА, пл. – 172,9 кв. м, назначение: здание специализированное иного назначения. Асфальтобетонная площадка в районе здания пилорамы (инв. № по бух. учету 2020008910).

Ограждение из бетонных блоков, инв. № по бух. учету 2010005700. Ленточнопильный станок МГ-6500 МЗФ, инв. № по бух. учету 4450005000. Лесорама Р63-4А, инв. № по бух. учету 4160046000. Пила рамная 1250, инв. № по бух. учету 9025020615. Лот № 1 расположен по адресу: Могилевская обл., г. Могилев, пр-т Шмидта, 45, на земельном участке с кадастровым № 740100000005001828 (пл. 221,2366 га, право постоянного пользования, отдельный земельный участок для обслуживания лота № 1 не выделен). Обременения: 1) ипотека; 2) наличие незарегистрированной пристройки.

**Начальная цена продажи: 108 500,76 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка: 10 850,08 бел. руб.**

Р/с для перечисления задатка: BY85 ВАРВ 3012 7802 9001 0000 0000 в ОАО «Белгоспромбанк», г. Минск, ВИС ВАРВВУ2Х. Получатель платежа – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Код назначения платежа – 40901.

Срок внесения задатков и подачи документов для участия в аукционе: по 24.09.2024 до 11.00. Победитель аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона в соответствии с выдаваемым счетом-фактурой. Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лица, выигравшего аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на торговой площадке Организатора аукциона **Gostorg.by**. Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона не позднее чем за три календарных дня до даты аукциона.

**Доп. информацию можно получить по тел. +37529-624-26-25,
Mogilev@ino.by**

**ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ
ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА**

**Открытое акционерное общество
«Дорожно-строительный трест № 3»
проводит
30 сентября 2024 года в 11.30
повторный открытый аукцион
по продаже имущества**

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его местонахождение и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 8 0222 712424.
2. Наименование имущества и его местонахождение, начальная цена.

К отчуждению предлагается:

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4236, площадью 657,3 кв. м, назначение – здание административно-хозяйственное, наименование – административно бытовой корпус, составные части и принадлежности – отопляемая пристройка, благоустройство территории, асфальтобетонное покрытие ограждение металлическое, ограждение железобетонное, расположенное на земельных участках с кадастровыми номерами 741000000007002893, 741000000007002894, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278.

Суммарная начальная стоимость имущества **97 500,00 белорусских рублей без учета НДС.**

3. Информация о земельном участке.
Имущество, предлагаемое к отчуждению, расположено на земельных участках с кадастровыми номерами:

741000000007002893, площадью 0,2401 га, находящемся в срочном возмездном владении и пользовании (договор аренды земельного участка № 108 от 12.09.2019);

741000000007002894, площадью 0,0465 га, находящемся в срочном возмездном владении и пользовании (договор аренды земельного участка № 107 от 12.09.2019).

4. Дата, время и место проведения аукциона: **30.09.2024 в 11.30** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.

5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; **дата: 24.09.2024; время: 17.00.**

При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. На участие в аукционе к заявлению прилагается:

- документ, подтверждающий внесение задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка;
- копия (без нотариального засвидетельствования) устава (учредительного договора – для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), имеющего штамп, свидетельствующий о проведении государственной регистрации, – для юридических лиц Республики Беларусь;
- копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации – для индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;
- доверенность (в случае необходимости).

6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.

7. Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: BY54BPSB30121192410119330000 код BPSBBY2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607.

8. Информация о порядке и сроках возмещения затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола победителя аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона.

9. Сроки подписания договора купли-продажи имущества. Договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.

10. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).

11. Извещение о проведении предыдущего открытого аукциона по продаже вышеназванного имущества ОАО «ДСТ № 3» опубликовано в газете «Звязда» 02.07.2024 и на сайте ОАО «ДСТ № 3».

**ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ»
ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН**

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, BELTORGI.BY

Продавец: КПУП «Хойникский ремонтный завод» (УНН 400056442) 247622, Гомельская область, г. Хойники, ул. К. Маркса, 39, тел. +375336348695.

Пятье повторные публичные торги будут проведены **26 сентября 2024 г. 11.00.**

Место проведения торгов: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, оф. 28.

**Комплекс имущества
КПУП «Хойникский ремонтный завод»
в составе:**

Капитальное строение с инв. № 343/С-36804, площадью 1059,5 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад материально-технических ценностей. **Адрес:** Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. К. Маркса, 39/10.

Капитальное строение с инв. № 343/С-95739, площадью 322,5 кв. м, назначение – здание обрабатывающей промышленности иного назначения, наименование – покрасочный участок. **Адрес:** Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. К. Маркса, 39/9.

Капитальное строение с инв. № 343/С-95738, площадью 112,6 кв. м, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад. **Адрес:** Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. К. Маркса, 39/16.

Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 325450100001017964, общей площадью 0,7816 га. Право аренды. Срок аренды 25 лет.

Местоположение (адрес): Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. К. Маркса, 39/10,39/16,39/9.

Целевое назначение земельного участка: для строительства и обслуживания здания специализированного складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад материально-технических ценностей), здания специализированного складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склада), здания обрабатывающей промышленности иного назначения (покрасочный участок).

В состав лота входят: кран-балка подвесная (инв. № 4521), 1974 г. в. Кран-балка подвесная (инв. № 4522), 1974 г. в. Крановые пути под кран-балку 330 м (инв. № 5027) (6 штук), 1974 г. в.

Начальная цена предмета торгов – 62 071,20 бел. руб. с НДС. Телефон для ознакомления и осмотра +375336348695.

Для участия в торгах необходимо в срок с 10.09.2024 г. 09.00 по 25.09.2024 г. 16.00:

1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGI.BY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «Сбер Банк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5 %, задаток – 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан в течение 5 календарных дней со дня проведения торгов возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, уплатить аукционный сбор.

Срок заключения договора купли-продажи 5 рабочих дней. Срок оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

**Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3»
проводит 30 сентября 2024 года в 11.00
повторный открытый аукцион по продаже имущества**

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его местонахождение и контактный телефон: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 8 0222 712424.

2. Наименование имущества и его местонахождение, начальная цена.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-72602, площадью 108,00 кв. м, назначение – здание специализированное иного назначения, наименование – бытовое помещение, составные части и принадлежности – отопляемая пристройка, благоустройство территории, асфальтобетонное покрытие, ограждение железобетонное, ворота центральные, калитка, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4239, площадью 644,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – гараж с котельной, составные части и принадлежности – две пристройки, холодная пристройка, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б/2;

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4244, площадью 497,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименова-

ние – гаражи № 2, составные части и принадлежности – пристройка, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б/3.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4271, площадью 19,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – автозаправочная станция, составные части и принадлежности – насыпь для емкостей, мощение, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б/4.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4238, площадью 60,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – здание стоянки дорожной техники, составные части и принадлежности – навес, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б/1.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4269, площадью 11,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – здание КНС, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007002891, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 274А.

Имущество по частям не продается.

Суммарная начальная стоимость имущества 158 200,00 белорусских рублей без учета НДС.

3. Информация о земельном участке.
Имущество, предлагаемое к отчуждению, расположено на земельных участках с кадастровыми номерами:

741000000007000161, площадью 1,1195 га, находящемся в постоянном пользовании ОАО «ДСТ № 3»;

741000000007002891, площадью 0,004 га, находящемся в постоянном пользовании ОАО «ДСТ № 3».

4. Дата, время и место проведения аукциона: **30.09.2024 в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.

5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; **дата: 24.09.2024; время: 17.00.**

При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. На участие в аукционе к заявлению прилагается:

- документ, подтверждающий внесение задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

- копия (без нотариального засвидетельствования) устава (учредительного договора – для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), имеющего штамп, свидетельствующий о проведении государственной регистрации, – для юридических лиц Республики Беларусь;

- копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации – для индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;

- доверенность (в случае необходимости).

6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.

7. Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000 код BPSBBY2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607.

**ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ
ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ
по продаже имущества юридического лица,
находящегося в процессе ликвидации**

Коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга» извещает о проведении повторных электронных торгов №2024.Ч.002.00101 по продаже имущества на электронной торговой площадке ETRPVIT.BY, по адресу: <https://etpvit.by/>.

Продавец: ООО «БешЛесИнвест», 211361, Витебская область, г. п. Бешенковичи, ул. Черняховского, д. 1В, тел. +37533 389 97 89.

Организатор, Оператор электронной торговой площадки ETRPVIT.BY: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел.: +375 (212) 24-63-12, +375 (29) 510-07-63; e-mail: vcm74@mail.ru, <https://etpvit.by/>.

Дата и время проведения повторных торгов – 25 сентября 2024 г. в 09.00 (по времени на сервере ЭТП ETRPVIT.BY).

Лот 1. Горизонтальная ленточная пилорама G450s, инв. № 014, 2016 г. в. **Нач. цена:** 2800,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 280,00 бел. руб. **Лот 2.** Горизонтальная ленточная пилорама G450s, инв. № 015, 2016 г. в. **Нач. цена:** 2800,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 280,00 бел. руб. **Лот 3.** Дисковый обрезной станок TR-800, инв. № 020, 2002 г. в. **Нач. цена:** 5080,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 508,00 бел. руб. **Лот 4.** Заточной станок ОПТ – 10 инв. № 018, 2016 г. в. **Нач. цена:** 3835,00 бел. руб. без учета НДС. **Задаток:** 383,50 бел. руб.

Лоты №№ 1–4 находятся по адресу: Витебская обл., г. п. Бешенковичи, ул. Черняховского, д.1В.

Электронные торги проводятся в порядке, установленном Положением о порядке проведения электронных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 12.07.2013 № 608, и Регламентом организации и проведения электронных торгов по продаже имущества и имущественных прав на электронной торговой площадке коммунального консалтингового унитарного предприятия «Витебский областной центр маркетинга» «etpvit.by». Для участия в электронных торгах необходимо ознакомиться с Регламентом ЭТП, зарегистрироваться на ЭТП по электронному адресу: <https://etpvit.by/>, внести задаток и подать документы на участие в торгах согласно информации об электронных торгах, размещенной на сайте ЭТП.

Срок внесения задатка и время окончания приема заявлений с прилагаемыми документами по электронным торгам: до 16.00 24.09.2024.

Сумма задатка по электронным торгам перечисляется оператору электронных торгов на р/с: № BY93МТВК30120001093300066782 ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТВКВУ22, УНП 390477566, код операции – 40901. Получатель – ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Шаг электронных торгов – 5 % от начальной цены лота.

Условия повторных электронных торгов: Победитель торгов (претендент на покупку) обязан: в течение 10 раб. дней после утверждения протокола эл. торгов возместить затраты на организацию и проведение торгов, расходы Продавца на проведение независимой оценки, и оплатить услуги оператора ЭТП; в течение 10 раб. дней со дня утверждения протокола эл. торгов и после возмещения затрат на организацию и проведение эл. торгов, расходов на проведение независимой оценки, услуг оператора ЭТП подписать договор купли-продажи предмета эл. торгов; оплатить предмет эл. торгов в сроки, установленные договором купли-продажи, оплатить НДС в размере 20 % сверх цены продажи предмета эл. торгов; демонтаж и вывоз оборудования осуществляется за счет покупателя согласно договору купли-продажи.

Расходы Продавца на проведение оценки по каждому лоту составляют 112,75 бел. руб. с учетом НДС. С подробной информацией о предмете торгов, порядке участия и оформления документов для участия в электронных торгах можно ознакомиться на сайте ЭТП ETRPVIT.BY, по электронному адресу: <https://etpvit.by/>, в разделе «Станки и оборудование».

Имущество бывшее в употреблении. Организатор аукциона вправе в любое время, но не позднее чем за 3 дня до даты проведения аукциона, отказаться от проведения аукциона.

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочие дни с 09.00 до 16.00 по местонахождению имущества по предварительному согласованию с Продавцом: Вайчайтене Наталия Петровна, конт. тел.: +375 33 389-97-89, +375 29 218-48-56.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

**Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3»
проводит 30 сентября 2024 года в 11.00
повторный открытый аукцион по продаже имущества**

1. Наименование продавца – организатора аукциона, его местонахождение и контактный телефон: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 8 0222 712424.

2. Наименование имущества и его местонахождение, начальная цена.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4271, площадью 19,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – автозаправочная станция, составные части и принадлежности – насыпь для емкостей, мощение, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б/4.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4238, площадью 60,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – здание стоянки дорожной техники, составные части и принадлежности – навес, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007000161, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278Б/1.

• капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4269, площадью 11,0 кв. м, назначение – здание нежилое, наименование – здание КНС, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 741000000007002891, по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 274А.

Имущество по частям не продается.

Суммарная начальная стоимость имущества 158 200,00 белорусских рублей без учета НДС.

3. Информация о земельном участке.
Имущество, предлагаемое к отчуждению, расположено на земельных участках с кадастровыми номерами:

741000000007000161, площадью 1,1195 га, находящемся в постоянном пользовании ОАО «ДСТ № 3»;

741000000007002891, площадью 0,004 га, находящемся в постоянном пользовании ОАО «ДСТ № 3».

4. Дата, время и место проведения аукциона: **30.09.2024 в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.

5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; **дата: 24.09.2024; время: 17.00.**

При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. На участие в аукционе к заявлению прилагается:

- документ, подтверждающий внесение задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка;

- копия (без нотариального засвидетельствования) устава (учредительного договора – для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), имеющего штамп, свидетельствующий о проведении государственной регистрации, – для юридических лиц Республики Беларусь;

- копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации – для индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;

- доверенность (в случае необходимости).

6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.

7. Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000 код BPSBBY2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607.

8. Информация о порядке и сроках возмещения затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола победителя аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона.

9. Сроки подписания договора купли-продажи имущества. Договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.

10. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).

11. Извещение о проведении предыдущего аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещено в газете «Звязда» 02.07.2024, на сайте ОАО «ДСТ № 3».

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «Коралл» г. Гомель (продавец) извещает о проведении 23 сентября 2024 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 50 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2-9

№ лота	Наименование предметов торгов	Начальная цена продажи имущества, с учетом НДС (20 %), бел. руб.	Сумма задатка, с учетом НДС (20 %), бел. руб.
1	Изолированное помещение с инв. № 350/D-152076 , общей площадью 2842,7 кв. м , назначение – помещение коммунального хозяйства, наименование – комплекс очистных сооружений . Адрес: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Лепешинского, 7. Информация о земельном участке: расположен на земельном участке с кадастровым номером 34010000002004826 общей площадью 0,7817 га (право аренды) . Местоположение (адрес): Гомельская обл., г. Гомель, ул. Лепешинского, 7. Целевое назначение земельного участка: для эксплуатации и обслуживания изолированных помещений комплекса очистных сооружений и склада	117 500,00	11 750,00

Продавец: открытое акционерное общество «Коралл» г. Гомель, 246015, г. Гомель, ул. Лепешинского, 7.

Порядок ознакомления с имуществом (осмотр) и заключения договора купли-продажи осуществляются по контактному тел. **8 (044) 588-63-34 Коваленко Галина Николаевна**.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет **Продавца торгов (открытое акционерное общество «Коралл» г. Гомель):** р/с BY52 BPSB 3012 1118 8901 9933 0000, БИК BPSBBY2X, ОАО «Сбер Банк» г. Минск, УНП 400051785, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № 1 (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).

2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **10 сентября 2024 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. «Эксперт-Услуга», в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Прием заявлений для участия в аукционе **заканчивается 19 сентября 2024 г. в 16.00 включительно (предварительно по контактным телефонам Организатора торгов)**. Заявления, поступившие после установленного срока, не принимаются. Организатор аукциона вправе отказать от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три календарных дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявления на участие в нем подано только единственным участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на **5 (пять) %**. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие. Неявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесен-

ного им задатка возвращается **Продавцом** в течение **5 (пяти) рабочих дней** со дня проведения торгов. Победителями торгов будут признаны участники, предложившие более высокую цену. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату за услуги (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола, а также возместить Продавцу затраты за публикацию в газете «Звезда» в течение **3 (трех) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **30 (тридцати) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона, оплатить приобретаемое имущество согласно срокам договора купли-продажи. Проводится аукцион в соответствии с Положением открытого акционерного общества «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звезда» от 04.06.2024 г. № 107 (30241).

Извещение о проведении аукциона размещено на сайтах: организатора аукциона – www.expert-usluga.by (раздел «Аукционы»); Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by/ в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база».

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальных сайтах Организатора торгов – www.gomelobleklama.by, www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

Дополнительная информация по контактным телефонам Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

С 20.09.2024

Беларусбанк приостанавливает заключение новых договоров и прием дополнительных взносов по договорам следующих срочных банковских вкладов в белорусских рублях, открытых до 11.10.2023 (включительно) в подразделениях банка:

- срочный безотзывный банковский вклад «Весенний (версия 2.0)»;
- срочный отзывный банковский вклад «Урожайный Отзывный»;
- срочный безотзывный банковский вклад «Классик Безотзывный Удобный»;
- срочный безотзывный банковский вклад «Классик Безотзывный свыше года».

Пополнение указанных вкладов, открытых с 12.10.2023 до 19.09.2024 (включительно), не прекращается и осуществляется в соответствии с условиями договора.

Также банк информирует о приостановлении с 20.09.2024 приема дополнительных взносов по договорам срочного безотзывного банковского вклада в белорусских рублях «Классик Безотзывный Детский», открытым до 13.12.2020 (включительно).

Подробнее информацию о линейке вкладов можно получить по телефону Контакт-центра 147, на сайте и в отделениях Беларусбанка

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 29.01.2024, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 02 октября 2024 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инв. № в ЕГРНИ 600/С-122808 общей площадью 24,4 кв. м (наименование: помещение насосной станции мазута; составные части и принадлежности: кирпичное здание помещения насосной станции мазута 3А1/к с резервуарами под мазут а1)
Сведения о земельном участке: площадь – 0,0774 га, кадастровый номер – 623650100001005578
Местонахождение: Минская обл., Минский р-н, г. Заславль, ул. Заводская, 17/3
Начальная цена: 100 000,00 бел. руб. с учетом НДС
Сумма задатка: 10 000,00 бел. руб.

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условия торгов: Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесении задатка, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся **02 октября 2024 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов). Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **10.09.2024 по 30.09.2024** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. По вопросу осмотра объекта следует обращаться по телефону (017) 388-43-21.

Телефоны для справок: (017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Извещение о проведении 02 октября 2024 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов
Капитальное строение с инв. номером 630/С-47149 общей площадью 647,0 кв. м (наименование – административное здание; назначение – здание административно-хозяйственное; составные части и принадлежности: бетонный подвал); капитальное строение с инв. номером 630/С-47154 общей площадью 397,2 кв. м (наименование – склад материальный; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47152 общей площадью 222,7 кв. м (наименование – склад для горюче-смазочных материалов; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47155 общей площадью 743,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин с пристройкой подсобных помещений; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47160 общей площадью 1960,9 кв. м (наименование – ремонтные мастерские; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47156 общей площадью 1123,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-55558 общей площадью 35,0 кв. м (наименование – навес под баллоны; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-55622 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение из силикатного кирпича (1,95 м x 2,34 м x 0,25 м), площадью 4,6 кв. м); капитальное строение с инв. номером 630/С-55620 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение из силикатного кирпича (1,95 м x 2,34 м x 0,25 м), 39,7 кв. м, а1.2 – ворота металлические (4,07 м x 2,85 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55610 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежности: а1 – ограждение бетонными оголовками; а.1.1 – металлическая решетка (1,50 м x 1,97 м), 41,37 кв. м; а2 – ворота металлические (5,96 м x 3,70 м), 22,1 кв. м; а2.1 – калитка металлическая (1,62 м x 2,30 м), 3,73 кв. м); капитальное строение с инв. номером 630/С-55608 общей площадью 7260,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежности: а1 – площадка из бетонной плитки); оборудование котельной с инв. номером 146 (котел КВЖ-02, 2 шт.; циркуляционный насос, 4 шт.; бойлер 10 куб. м, 1 шт.; топливопровод 20 м; щит управления)
Сведения о земельном участке: площадь – 1,331 га, кадастровый номер – 64200000002000230
Местонахождение: Минская область, Минский район, г. Молодечно, ул. Замковая, 33
Начальная цена: 1 363 662,00 бел. руб. без учета НДС
Сумма задатка: 136 000,00 бел. руб.
Обременение: аренда

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условия торгов: Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесении задатка, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBBY2X, кодификатор назначения платежа – 40901, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежного документа о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся **02 октября 2024 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с **10.09.2024 по 30.09.2024** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефонам: (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).
Телефоны для справок: (017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 388-43-21, (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

«Спорт-тайм»

БОКІЙ СТВАРЫЎ СЕНСАНЦЫЮ Ў ПАРЫЖЫ, САБАЛЕНКА — У НЬЮ-ЁРКУ

Мінулы тыдзень быў насычаны спартыўнымі падзеямі. Расказваем пра самыя яркія

ГЕРОІ ТЫДНЯ. Беларускія спартсмены скончылі сваё выступленне на Паралімпійскіх гульнях у Парыжы. У скарбонцы нашай каманды — сем медалёў, і ўсе яны ў пляўцоў. Героём Парыжа стаў Ігар Бокій, які на гэтай паралімпіядзе заваяваў пяць залатых медалёў у класе S13. Ён перамог на дыстанцыях 50 м і 400 м вольным стылем, на стаметроўках батэрфляем і на спіне, а таксама на дыстанцыі 200 м комплексным плаваннем, дзе пабіў уласны сусветны рэкорд. Усяго ў кар’еры Ігара 21 залаты паралімпійскі медаль — па пяць з Лондана-2012, Токіа-2020 і Парыжа-2024, а таксама шэсць па выніках Рыа-2016. Ягор Шчалканаў стаў паралімпійскім чэмпіёнам на дыстанцыі 100 метраў на спіне. Ён выступае ў класе S9 (спартсмены з парушэннямі апорна-рухальнага апарата). На дыстанцыі 100 метраў батэрфляем у класе S12 беларус Дзмітрый Салей стаў сярэбраным прызёрам.

Фота БелТА

ну Аляксандраву (31), бельгійку Элізе Мертэнс (35), амерыканку Эму Навара (12), якая ў 1/8 фіналу выбіла з турніру Кору Гаўф. Пасля гэтай перамогі Арына Сабаленка захавала за сабой другі радок рэйтыngu Жаночай тэніснай асацыяцыі.

ТУРНІР ТЫДНЯ. Беларусы паспяхова выступілі на Кубку Садружнасці па біятлоне ў Краснаярску. Спартсменны праходзілі ў фармаце летняга біятлона на лыжаролерах. Выдатнае выступленне паказаў лідар зборнай Беларусі Антон Смольскі. Ён стаў пераможцам у масстарце на 15 кіламетраў, спрынце і гонцы пераследу. Сярэбраны медаль у масстарце заваяваў Дзмітрый Лазоўскі. У жаночай частцы спартсменства радавала аматараў Дзінара Смольская. Яна была найлепшай у масстарце.

ЦЫТАТА ТЫДНЯ. «Пляцоўка «Спорт для ўсіх», арганізаваная на Мінскім паўмарафоне ў рамках аднайменнага праекта Прэзідэнцкага спартыўнага клуба, — гэта наш экс-

перымент, які дае магчымасць пра-тэсціраваць і ўкараніць новыя падыходы да папулярызавання здаровага ладу жыцця. Мы хочам, каб кожны жыхар краіны мог стаць часткай гэтага працэсу», — распавёў Павел Ягораў, памочнік старшыні Прэзідэнцкага спартыўнага клуба падчас адкрыцця пляцоўкі «Спорт для ўсіх» на Мінскім паўмарафоне.

Пляцоўка «Спорт для ўсіх» прапаноўвае шырокі спектр актыўнасцяў, разлічаных на людзей розных узростаў і ўзроўняў падрыхтоўкі. Тут праводзяцца не толькі спартыўныя мерапрыемствы, але і інтэлектуальныя настольныя гульні, якія дазваляюць расслабіцца і пры гэтым падтрымліваць актыўнасць розуму. У 2025 годзе, да 20-годдзя Прэзідэнцкага спартыўнага клуба, праект «Спорт для ўсіх» пашырыць межы і стане часткай рэгулярных мерапрыемстваў выхаднога дня ў Мінску і іншых гарадах краіны.

НАДЗЕІ ТЫДНЯ. У турэцкім Эдырне завяршыўся чэмпіянат Еўропы па акадэмічным веславанні сярод атлетаў, не старэйшых за 23 гады, з удзелам беларускіх спартсменаў. У вышэйшым заездзе мужчынскіх адзіночак лёгкай вагі Мікіта Карнеў фінішаваў другім з вынікам 7 хв. 14,84 сек. У фінале мужчынскіх двоек двухлопасцевых сярэбранымі медалістамі сталі Антон Купалаў і Дзяніс Клімята, якія пераадолелі два кіламетры за 6 хв. 37,99 сек.

Валерыя СЦЯЦКО.

СЁННЯ

Месяц

Маладзік 3 верасня.

Месяц у сузор’і

Стральца.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.34	19.37	13.03
Віцебск —	6.22	19.28	13.06
Магілёў —	6.24	19.27	13.03
Гомель —	6.22	19.22	13.00
Гродна —	6.50	19.52	13.02
Брэст —	6.52	19.51	12.59

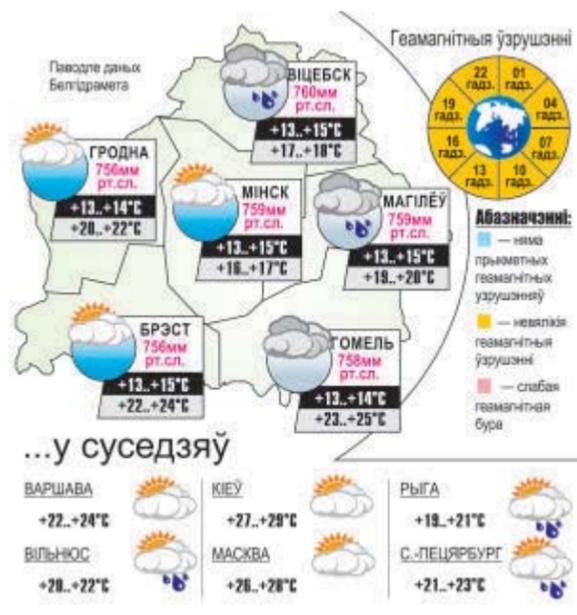
Імяніны

Пр. Ганны, Анатоля, Арсенія, Апанаса, Васіля, Георгія, Дзяніса, Паўла, Рыгора, Савы, Фёдара. К. Ірмы, Лукі, Мікалая.

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

ЗАЎТРА

10 ВЕРАСНЯ

Даты

Падзеі

Людзі

1517 год — Францыск Скарына выдаў Кнігу Іова («Книга светого Иова починае еже словеть Иовъ») — другое вядомае пражскае выданне Скарыны. Адкрываецца тытульным лістом з гравюрай, назвай кнігі і чатырохрадковымі вершамі. На першым аркушы прадстаўлена «Предыслобие в книгу Иовъ», у якім асветнік распавядае пра значэнне кнігі і анатуе яе змест. Пасля даецца тэкст кнігі, а на перадапошнім аркушы — пасляслоўе, у якім указваецца выдавец, месца друкавання («у старом месте Празском»), а таксама час выхаду кнігі ў свет.

1809 год — нарадзіўся (в. Кукавячына, Віцебскі павет) Аляксандр Рыпінскі, беларускі этнограф, фалькларыст, паэт, педагог, гісторык, мастак-графік, друкар і выдавец; удзельнік паўстання 1830—1831 гадоў. Упершыню ў гісторыі беларускай фалькларыстыкі паспрабаваў сістэматызаваць вядомыя яму творы вуснай народнай творчасці беларусаў па жанрах і тэматыцы. Ён вылучыў рэлігійныя, вясельныя, хаўтурныя, гістарычныя, працоўныя, лірычныя, дзіцячыя і танцавальныя песні. Апісаў скокі, гулянні і забавы, збіраў прымаўкі і прыказкі. Апрача таго, ён пераклаў баладу А. Пушкіна «Русалка». Быў адным з першых, хто замацаваў фанетычны прыныцп у беларускім пісьменстве.

1929 год — нарадзіўся Яўген Аляксандравіч Глебаў, беларускі кампазітар, кінакампазітар, дырыжор, педагог. Народны артыст БССР і СССР. Заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі. Аноўныя творы: оперы «Твая вясна», «Майстар і Маргарыта», оперэты «Прытча пра наследнікаў», «Мільянерка», музычная камедыя «Калізей», балеты «Мара», «Выбранніца», «Альпійская балада», «Ціль Уленшпінгэль», «Курган», «Маленькі прынец».

10 араторый, 6 сімфоній, п’есы для розных інструментаў, раманы, песні, музыка для 32 кінафільмаў і 40 тэатральных спектакляў.

1509 год — у Стамбуле ў 10 гадзін раніцы адбылося землетрасенне, вядомае як Малы Судны дзень, падчас якога загінула да 10 000 чалавек. Яно нанесла сур’ёзны ўрон сталіцы Асманскай імперыі.

1894 год — у Лондане паліцыя ўпершыню аштрафавала кіроўцу аўтамабіля ў нецвярозым стане. Таксіст Джордж Сміт, не справіўшыся з кіраваннем, заехаў прама ў дзверы аднаго з дамоў. Штраф склаў 1 фунт стэрлінгаў.

1918 год — брытанскі ваенны журналіст і гісторык Ч. Рэпінгтон першым назваў вайну 1914—1918 гадоў называлі «Еўрапейскай», «Вялікай», «Сусветнай».

1972 год — скандальны фінал баскетбольнага турніру Алімпійскіх гульняў — 1972: зборная СССР абыграла зборную ЗША. Зборная ЗША вырвалася наперад у самім фінале, але не змагла ўтрымаць перавагу 50:49 у апошнія тры секунды. У складаным канцы савецкія баскетбалісты тры разы ўводзілі мяч у гульню з-за спынення і праблем з адлікам часу і ў выніку вырвалі перамогу з лікам 51:50. Амерыканцы да сённяшняга дня адмаўляюцца прызнаць тое паражэнне і забіраць сярэбраныя медалі Алімпіяды.

ЖУБЕР:

«Справядлівасць без сілы і сіла без справядлівасці — абедзве жahlівыя».

УСМІХНЕМСЯ

Заўсёды хваліце свайго мужа. Вось я свайму пастаянна кажу: «Любімы, табе дасталася найлепшая жанчына ў свеце!» У яго ад такой радасці аж вока торгаецца.

— Для нармальных людзей — нямецкія, а для кітайскіх — кітайскія.

Навукоўцы скрыжавалі труса і ката. Атрыманы гібрыд ганяецца за мышкамі, але ўжо зусім з іншымі мэтамі.

— Ёсць розныя камары:

адзін ціха пакусае цябе ўсяго, потым з раніцы ўвесь свярбіш. А бывае — гудзе над вухам паўночы, і ты такі: «Ну ўкуси ты мяне ўжо нарэшце, укусі!»

— Людзі, у прыныцыпе, такія ж...

— А гэта красоўкі чыёй вытворчасці?
— Нямецкай.
— А вось глядзіце, усярэдзіне пад вусцілкай напісана — кітайскія!

